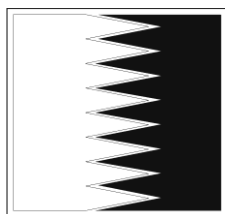
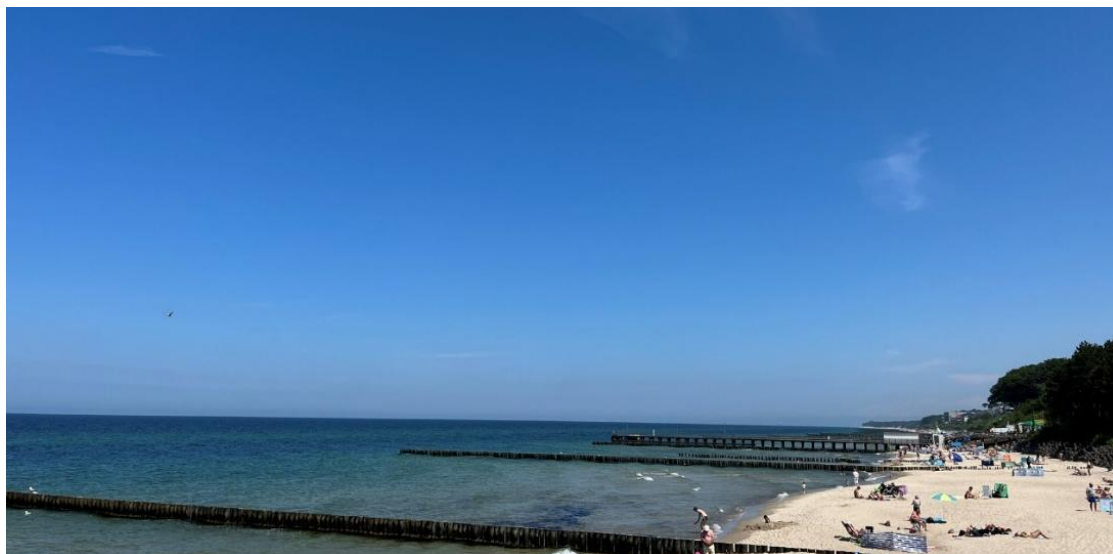

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe

sporządzone na potrzeby planu ogólnego gminy
Ustronie Morskie

ARMAGEDDON

© 2024 Armageddon

Biuro Projektowe

Opracowanie:
prof. nadzw. dr hab. inż. arch. Robert Barełkowski
mgr inż. Łukasz Wardęski
dr inż. arch. Adriana Szubryt
inż. Alicja Barełkowska
mgr inż. arch. Łukasz Rosiak
inż. Ewelina Kozieł
inż. Maria Dąbrowska

Spis treści

1.	WPROWADZENIE.....	3
1.1.	Przedmiot i cel opracowania	3
1.2.	Podstawy prawne i opracowania źródłowe	4
1.3.	Lokalizacja	9
1.4.	Rys historyczny	10
2.	ROZPOZNANIE I CHARAKTERYSTYKA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA. 11	
2.1.	Ogólne cechy środowiskowe	11
2.2.	Elementy przyrodnicze i ich wzajemne powiązania	12
2.2.1.	Budowa geologiczna podłoża.....	12
2.2.2.	Grunty i gleby	13
2.2.3.	Wody podziemne	15
2.2.4.	Wody powierzchniowe.....	17
2.2.5.	Kompleksy roślinności.....	20
2.2.6.	Świat zwierzęcy.....	22
2.2.7.	Powietrze atmosferyczne	24
2.2.8.	Klimat	26
2.2.9.	Morska strefa brzegowa	27
2.3.	Dotychczasowe zmiany oraz procesy zachodzące w środowisku	28
2.3.1.	Zmiany w zakresie transformacji morfologii terenu	29
2.3.2.	Zmiany parametrów powietrza	29
2.3.3.	Zmiany warunków hydrologicznych.....	30
2.4.	Struktura przyrodnicza obszaru, w tym różnorodność biologiczna	30
2.5.	Powiązania obszaru z jego szerszym otoczeniem	31
2.6.	Ochrona zasobów przyrodniczych	32
2.6.1.	Obszary chronionego krajobrazu	33
2.6.2.	Obszary Natura 2000	35
2.6.3.	Pomniki przyrody.....	40
2.6.4.	Użytki ekologiczne	43
2.6.5.	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	45
2.6.6.	Obszary cenne przyrodniczo.....	45
2.7.	Walory krajobrazu kulturowego i jego ochrona prawna.....	46
2.7.1.	Rejestr i ewidencja zabytków	46
2.7.2.	Strefy ochrony konserwatorskiej	53
2.7.3.	Stanowiska archeologiczne.....	55
2.8.	Ograniczenia wynikające z uwarunkowań środowiskowych	57
2.8.1.	Spadki terenu	57
2.8.2.	Poziom wód gruntowych	57
2.8.3.	Przydatność gruntów dla celu posadowienia budynków	58
2.8.4.	Topoklimat.....	59
3.	WSTĘPNA PROGNOZA DAŁSZYCH ZMIAN ZACHODZĄCYCH W ŚRODOWISKU	60
4.	OKREŚLENIE UWARUNKOWAŃ EKOFIZJOGRAFICZNYCH ORAZ PRZYRODNICZYCH PREDYSPOZYCJI DO KSZTAŁTOWANIA STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ	61

1. WPROWADZENIE

1.1. Przedmiot i cel opracowania

Niniejsze opracowanie ekofizjograficzne zostało sporządzone w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 72 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska zwanej dalej Ustawą oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 roku w sprawie opracowań ekofizjograficznych zwanego dalej Rozporządzeniem.

Opracowanie ekofizjograficzne zostało sporządzone w formie ustalonej w par. 2, pkt. 1 Rozporządzenia, to jest jako rodzaj podstawowy, ze względu na celowe wykorzystanie opracowania w toku sporządzania projektu planu ogólnego gminy Ustronie Morskie między innymi do uregulowań, które mogą nastąpić w wyniku podjętej uchwały Rady Gminy Ustronie Morskie nr LXXIII/581/2024 z dnia 28 marca 2024 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Ustronie Morskie.

Świadomość rangi uwarunkowań przyrodniczych zagospodarowania przestrzennego jest istotnym i integralnym składnikiem działań niezbędnych dla rzetelnego ustalenia parametrów tego zagospodarowania. Podejmowanie decyzji o przeznaczeniu terenów, relacjach między terenami o różnym przeznaczeniu, o kształcie i sposobach harmonizowania funkcjonowania środowiska (w jego szerokim ujęciu, obejmującym również składniki cywilizacyjne i społeczne) wymaga rozpatrzenia pól, na których procesy urbanizacyjne, ekspansja procesów transformacji środowiska naturalnego, stają się wynikiem świadomych decyzji, biorących pod uwagę zasady zrównoważonego rozwoju i realizujących zasadę minimalizacji obciążeń dla przyrodniczych składników otoczenia człowieka.

Współczesne tendencje ukazują konieczność ścisłego kontrolowania ekspansji zabudowy i procesów przekształcających środowisko naturalne. Procedury planistyczne dają okazję do rozważenia tych zagadnień, a opracowania przyrodnicze służące sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP), opracowywaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (SUiKZP) czy planu ogólnego (POG) są narzędziami, które mogą wspierać skutecznie ochronę środowiska przyrodniczego.

Opracowanie przygotowano, zgodnie z Rozporządzeniem, w ramach bloków zagadnień i konkluzji, spośród których najistotniejsze działy to:

- rozpoznanie i charakterystyka stanu oraz funkcjonowania środowiska,
- wstępna prognoza dalszych zmian zachodzących w środowisku,
- określenie przyrodniczych predyspozycji do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej,
- określenie uwarunkowań ekofizjograficznych.

W opracowaniu przedstawiono kompilację danych na temat najistotniejszych cech środowiska przyrodniczego i cywilizacyjnego w jego stanie obecnym. Przeprowadzono analizy dostępnych źródeł literaturowych, opracowań specjalistycznych, danych statystycznych, danych geofizycznych, a także

własne inwentaryzacyjne wizje lokalne, dokumentujące stan środowiska. Wskazano relacje występujące pomiędzy kompleksami przyrodniczymi, które swoim zasięgiem obejmują bądź oddziałują na obszar gminy. Zaprezentowano ocenę zróżnicowanych parametrów zarówno środowiska, jak i mechanizmów jego ochrony, tak prawnej jak i aktywnej (poprzez podjęte działania). Kolejno zaproponowano interpretację i wyznaczenie makrotendencji związanych z transformacją składników środowiska, a także określono możliwy przyszły kształt zmian. Wskazano tu kierunki oddziaływania procesów cywilizacyjnych związanych z tak zwaną antropopresją, prowadzących do istotnych degradacji środowiska. Wyznaczono również możliwe programy zagospodarowania przestrzennego analizowanego obszaru. Zdefiniowano tu optymalne warunki użytkowania terenów przy założeniu statystycznie uzasadnionych tendencji w zagospodarowaniu przestrzennym wraz z ich kierunkami oddziaływania.

Należy podkreślić, że niniejsze opracowanie ekofizjograficzne jest realizowane jako dokument bezpośrednio poprzedzający przygotowywanie planu ogólnego oraz towarzyszącej temu opracowaniu Prognozie oddziaływania na środowisko, a jego ramy zostały odgórnie wyznaczone do całego obszaru położonego w granicach administracyjnych gminy Ustronie Morskie, zlokalizowanej w powiecie kołobrzeskim.

Opracowanie sporządzono zgodnie z definicją przytoczoną w art. 72, ust. 5, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska.

1.2. Podstawy prawne i opracowania źródłowe

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 54).
2. Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2024 roku poz. 1130).
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1336).
4. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1087).
5. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 82).
6. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1112).
7. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 278).
8. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 roku o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 2187).
9. Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1436 ze zm.).

10. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 840 ze zm.).
11. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1587).
12. Ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 399).
13. Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 757).
14. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 266).
15. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.).
16. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1145).
17. Ustawa z dnia 26 marca 1982 roku o scalaniu i wymianie gruntów (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 1197).
18. Ustawa z dnia 17 maja 1989 roku Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 1151).
19. Ustawa z dnia 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 633 ze zm.).
20. Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 roku o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 576).
21. Ustawa z dnia 28 września 1991 roku o lasach (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 530).
22. Ustawa z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 320).
23. Ustawa z dnia 28 marca 2003 roku o transporcie kolejowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 697).
24. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 725).
25. Ustawa z dnia 3 lipca 2002 roku Prawo lotnicze (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r. poz. 2110).
26. Ustawa z dnia 7 maja 2010 roku o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r. poz. 604).
27. Ustawa z dnia 28 lipca 2015 roku o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 151).
28. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 roku w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. z 2002 r., Nr 155, poz. 1298).
29. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 845).

30. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 1713).
31. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 października 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 1419).
32. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 roku poz. 1409).
33. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 roku Nr 25, poz. 133 ze zm.).
34. Rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. 1065).
35. Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1311).
36. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 14 stycznia 2002 r. w sprawie określenia przeciętnych norm zużycia wody (Dz. U. z 2002 r. Nr 8, poz. 70).
37. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 roku, poz. 112).
38. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r. poz. 56).
39. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r. poz. 81).
40. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 maja 2005 r. w sprawie scalania i podziału nieruchomości (Dz. U. z 2005 r. Nr 86, poz. 736).
41. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1518).
42. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 1247 ze zm.).

43. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe (Dz. U. z 2013 r. poz. 640).
44. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2024 r. poz. 474).
45. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie (Dz. U. 2007 roku Nr 86 poz. 579).
46. Barełkowska, K. i Barełkowski, R.: 2005, EcoMEM: Evaluating the architectural environment in planning procedures, w R. Barełkowski (red.), *The Incalculability of architecture <Nieobliczalność architektury>*, Ośrodek Wydawnictw Naukowych, ISBN 83-7314-093-x, Poznań, 23-29
47. Barełkowski, R.: 2008, Wybrane elementy CSSM – kompleksowego systemu zarządzania przestrzenią w ochronie krajobrazu kulturowego, w U. Myga-Piątek i K. Pawłowska (red.), *Zarządzanie krajobrazem kulturowym*, Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego Polskiego Towarzystwa Geograficznego Nr 10, ISBN 978-83-61695-02-8, Sosnowiec, 294-301
48. Borys, T. (red.): 2003, Zarządzanie zrównoważonym rozwojem. Agenda 21 w Polsce – 10 lat po Rio, Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, Białystok.
49. Domański, R.: 2002, Gospodarka przestrzenna, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
50. Dubel, K.: 2000, Uwarunkowania przyrodnicze w planowaniu przestrzennym, Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, Białystok.
51. Galon, R. (red.): 1972, Geomorfologia Polski, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa.
52. Kondracki, J.: 1998, Geografia regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
53. Kondracki, J.: 2000, Geografia Polski. Mezoregiony fizycznogeograficzne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
54. Lampert, W. i Sommer, U.: 2001, Ekologia wód śródlądowych, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
55. Ledwoń, K.: 1998, Ekologiczne podstawy kształtowania technosfery, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
56. Lenart, W.: 2002, Zakres informacji przyrodniczych na potrzeby Ocen Oddziaływania na Środowisko, Biblioteka Problemów Ocen Środowiskowych, Ekonkonsult, Gdańsk.
57. Matuszkiewicz, J. M.: 1993, Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski, Wydawnictwo Ossolineum, Wrocław-Warszawa-Kraków.
58. Ostaszewska, K.: 2002, Geografia krajobrazu, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
59. Mazur, E.: 2005, Środowisko przyrodnicze. Zagrożenie, ochrona i kształtowanie, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin.
60. Podgajniak, T., Behnke, M. i Szymański, J.: 2003, Wybrane aspekty oddziaływań środowiskowych. Pozwolenia zintegrowane, analizy ryzyka, przeglądy ekologiczne i programy dostosowawcze, Biblioteka Problemów Ocen Środowiskowych, Ekonkonsult, Gdańsk.

61. Richling, A. i Ostaszewska, K. (red.): 2005, Geografia fizyczna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
62. Richling, A. i Solon, J.: 2002, Ekologia krajobrazu, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
63. Sołowiej, D.: 1992, Podstawy metodyki oceny środowiska przyrodniczego człowieka, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań.
64. Stupnicka, E.: 1997, Geologia regionalna Polski, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa.
65. Woś, A.: 1996, Zarys klimatu Polski, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań.
66. Praca zbiorowa: 1997, Oceny oddziaływania dróg na środowisko, Generalna Dyrekcja Dróg Publicznych, Warszawa.
67. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego wraz z Prognozą Oddziaływania Na Środowisko, Regionalne Biuro Gospodarki Przestrzennej Województwa Zachodniopomorskiego, Szczecin, 2020.
68. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Polski do roku 2025, Warszawa 1999.
69. Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2003.
70. Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego, Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin, 2010.
71. Stan Środowiska w Województwie Zachodniopomorskim, Raport 2020, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie, Szczecin, 2020.
72. Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Zachodniopomorskim za 2023 rok, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Szczecinie, Szczecin, 2024.
73. Informacja o stanie środowiska w powiecie kołobrzeskim w 2017 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie, Szczecin, 2018.
74. Wyniki obliczeń rozprzestrzeniania zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym w strefach województwa zachodniopomorskiego w roku 2011, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie, Szczecin, 2012.
75. Studium Ochrony Przeciwpowodziowej – Region Bilansowy nr 15, Studium Bezpośredniego Zagrożenia Powodziowego na obszarze RZGW Szczecin, IMGW w Poznaniu, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie, Szczecin, 2008.
76. Waloryzacja Przyrodnicza Gminy Ustronie Morskie, Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin, 2015.
77. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2013.
78. Mapa topograficzna w skali 1:10 000.
79. Mapa topograficzna w skali 1:25 000.
80. Mapa geologiczna w skali 1:50 000.

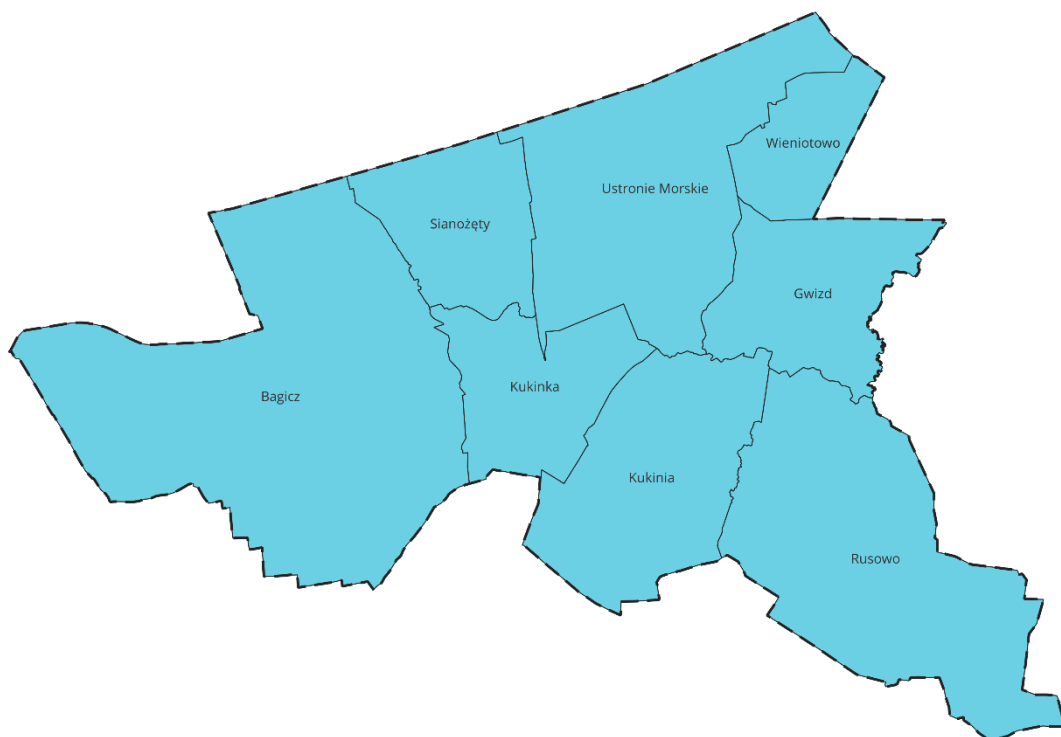
- 81. Mapa hydrogeologiczna w skali 1:50 000.
- 82. Mapa geologiczno-gospodarcza w skali 1:50 000.
- 83. Mapa sozologiczna w skali 1:50 000.

1.3. Lokalizacja

Gmina Ustronie Morskie jako jedna z 6 gmin powiatu kołobrzeskiego, zlokalizowana jest w jego północno-wschodniej części a jej północna i wschodnia granica stanowią granice powiatu. Od wschodu Ustronie Morskie graniczy z gminą Będzino (powiat koszaliński), od południa z gminą Dygowo, a z kolei od zachodu z Miastem i Gminą Kołobrzeg. Północną granicę gminy wyznacza Morze Bałtyckie. Ustronie Morskie leży 13 km na wschód od Kołobrzegu i 31 km na zachód od Koszalina.

Ryc. 1. Gmina Ustronie Morskie na tle powiatu kołobrzeskiego, oprac. 2024, Armageddon

Ryc. 2. Podział administracyjny (granice obszarów ewidencyjnych) gminy Ustronie Morskie, oprac. 2024, Armageddon

Zgodnie z systemem regionalizacji fizycznogeograficznej Kondrackiego obszar gminy Ustronie Morskie przynależy hierarchicznie do następujących entycji:

- megaregion – Pohercyńska Europa Środkowa [3],
- prowincja – Niż Środkowoeuropejski [31],
- podprowincja – Pobrzeża Południowobałtyckie [313],
- makroregion – Pobrzeże Koszalińskie [313.4],
- mezoregiony – Wybrzeże Słowińskie [313.41], Równina Białogardzka [313.42].

1.4. Rys historyczny

Najwcześniejsze historyczne wzmianki o osadach z terenu gminy Ustronie Morskie pochodzą z XII w. Wówczas książę Racibor podarował te tereny Benedyktom ze Słupska. W tym okresie założone zostały miejscowości Rusowo oraz Sianożęty. W 1236 r. założono Kukinię. W XIII w. zaczęto zakładać wsi między Kołobrzegiem a Koszalinem – Sianożęty – 1255r., Bagicz – 1276 r., Ustronie Morskie – 1338 r. oraz folwarki szlacheckie (Wieniotowo). W czasach średniowiecza Ustronie Morskie podzielone było między ród szlachecki Kamyków, rycerską rodzinę Woetcke oraz biskupów kamieńskich i miasto Kołobrzeg. Po reformacji część kościelna nadawana była miastu oraz zasłużonym obywatelom.

Koniec XV w. to okres tworzenia domen z części folwarków szlacheckich oraz nakładanie podatków na duchowieństwo oraz nadanie dostojnikom godności kościelnych za sprawą osoby księcia Bogusława.

Przekształcenia ekonomiczne oraz wojny w XVII i XVIII w. (wojna 30-letnia) doprowadziły do pogarszania się sytuacji mieszkańców wsi, zaś wiele z nich zlokalizowanych w rejonie samego Kołobrzegu zostało zniszczonych. W 1637 roku wygasła pomorska linia Gryfitów. W wyniku tego w 2 połowie XVIII w. rozpoczęto nową kolonizację i ponownie założono Bagicz. Rozwój przemysłu rolno-spożywczego doprowadził do powstania nowych wsi i przysiółków takich jak Kukinka, Stęszyce czy Grąbnica, oraz folwarków (np. Gwizd). Wzmocniła się wówczas pozycja szlachty pomorskiej, w tym rodu Kamyków.

W 1648 roku Pomorze Zachodnie zostało pozbawione samodzielności państwowej i zostało podzielone między Brandenburgię i Szwecję. W 1720 roku, po zakończeniu wojny północnej, Pomorze Zachodnie zostaje włączone do państwa pruskiego. Dokonano reform administracyjnych. Działania wojenne wojsk rosyjskich podczas wojny 7-letniej doprowadziły do zniszczeń w okolicach Kołobrzegu.

Druga połowa XVIII w. przyniosła okres przekształceń gospodarki feudalnej. Przeprowadzono nową akcję kolonizacyjną. Po roku 1815 Prowincja Pomorska podzielona została na rejencje szczecińską i koszalińską. Miejskowa szlachta znacząco przyczyniła się do rozwoju tych obszarów, powiększając swój areal i rozwijając przemysł rolno-spożywczy. Było to możliwe dzięki reformom agrarnym oraz uwłaszczeniom chłopów.

W wieku XIX powstał powiat kołobrzESCO-karliński. Koniec XIX w. przyniósł początek rozwoju ruchu wypoczynkowo-uzdrowiskowego w nadmorskich wsiach. W 1899 r. wybudowano linię kolejową do Berlina ze stacją w Bagiczu i Ustroniu Morskim. W 1913 r. na terenie Ustronia Morskiego znajdowało się 8 hoteli, 5 kawiarni, 17 pensjonatów i ok. 200 prywatnych kwater.

Od początku lat 30 XX wieku na terenach przymorskich w Bagiczu rozpoczęto budowę bazy lotniczej i osiedla dla rodzin kadry jednostki, która miała tam stacjonować. Rozpoczęto także modernizację szlaków drogowych na potrzeby działań wojennych.

Należy również zauważyć że najstarsze stanowiska archeologiczne na terenie gminy pochodzą z epoki kamienia. Najwięcej stanowisk z tego okresu zlokalizowanych jest w północnej części gminy.

2. ROZPOZNANIE I CHARAKTERYSTYKA STANU ORAZ FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

2.1. Ogólne cechy środowiskowe

Obszar gminy Ustronie Morskie pod względem morfologicznym należy uznać za mało zróżnicowany. Ukształtowanie terenu, rzeźba, gleby, wody oraz krajobraz gminy są pochodzenia polodowcowego i tworzą krajobraz młodoglacjalny otwarty. Gmina znajduje się na obszarze dawnego zlodowacenia północnopolskiego, stadiału głównego, fazy pomorskiej i jednej z ostatnich subfaz na Pomorzu oraz w okresie, jaki nastąpił po zlodowaceniu (holocen). Obszar gminy charakteryzuje się nachyleniem o kierunku południkowym. Formy ukształtowania terenu przyjmują układ równoleżnikowy, który przecinany jest dolinami rzek Parsęty (gmina Kołobrzeg) i Czerwonej (gmina Będzino) oraz

pozostałych mniejszych cieków wodnych jak Struga Malechowska, Łopieniczka czy Pysznica. Dominują tu głównie gliny morenowe, utwory fluwioglacjalne oraz torfy, mulki i mady dolinne.

Północna (przymorska) część gminy ma charakter wysoczyzny i jest intensywnie wykorzystywana głównie turystycznie (miejscowości Ustronie Morskie oraz Sianożęty), wschodnia oraz zachodnia część gminy charakteryzuje się dużym stopniem lesistości, zaś południowa część gminy użytkowana jest głównie rolniczo.

Północna część gminy leży na Wybrzeżu Słowińskim. Jest to najbardziej wysunięta na północ część Pobrzeża Koszalińskiego. Krajobraz tego regionu tworzą głównie nadmorskie wydmy, bagna i jeziora (te ostatnie jednak w gminie nie występują). Pozostała część gminy leży na Równinie Białogardzkiej.

Wysokości bezwzględne w gminie przyjmują wartości od 0 m n.p.m. na północy do 34 m n.p.m. na południu. W centralnej i południowej części gminy występują lokalne obniżenia, których wysokość nie przekracza 10 m n.p.m.. Wysokość klifów w gminie Ustronie Morskie waha się w przedziale od 5 do 10 m.

Ukształtowanie terenu gminy nie stwarza problemów w zagospodarowywaniu obszaru, a rzeźba terenu sprzyja rozwojowi rolnictwa, osadnictwa oraz rekreacji.

2.2. Elementy przyrodnicze i ich wzajemne powiązania

2.2.1. Budowa geologiczna podłoża

Obszar gminy Ustronie Morskie zbudowany jest ze struktur czwartorzędowych – glin i pasków. Brak pod nimi utworów trzeciorzędowych, występują tam za to utwory jurajskie – piaski, piaskowce, wapienie, margle, mulki i ily.

Budowa geologiczna podczwartorzędowa ma niewielki wpływ na zagadnienia przyrodnicze. Utwory jury górnej reprezentowane są przez wapienie detrytyczno-oolitowe, dolomity, mułowce, piaskowce chlorytowe z oolitami, piaskowce wapniste, zlepieńce, mułowce margliste, wapienie mułowcowe, wapienie z syderytami, piaskowce margliste, margle piaszczyste, wapienie margliste i ily margliste.

Budowa czwartorzędowa terenu gminy wykształciła się głównie w plejstocenie, w trakcie zlodowacenia północnopolskiego stadiału głównego fazy pomorskiej oraz w epoce po zlodowaczeniu – holocenie. Znaczne deniwelacje powierzchni podczwartorzędowej wpłynęły na miąższość osadów czwartorzędowych, która waha się od 25 do 150 m. Największą miąższość stwierdzono w obrębie dolin rozcinających podłoże.

Na osady plejstocenyjskie występujące na terenie gminy składają się głównie gliny zwałowe oraz miejscami piaski, mulki i ily zastoiskowe. Gliny zwałowe są najczęściej występującym osadem wysoczyzny morenowej a ich osady tworzą moreny denne płaskie i faliste. Miąższość glin zwałowych dochodzi do 30 m. Piaski, muły i ily zastoiskowe osadziły się na niżej położonych obszarach. Najczęściej występują pod

namułami powstałymi na skutek wypłukiwania ilastych składników gliny i złożenia ich w zagłębieniach terenu. Ich miąższość wynosi od 2 – 3 m.

W dolinie rzeki Malechowska Struga występują torfy na glinach zwałowych, torfy na gytiach, namuły na glinach zwałowych, namuły torfiaste na piaskach i mułkach den dolinnych i zagłębień wytopiskowych, namuły torfiaste na glinach zwałowych, mułki, piaski rzeczne oraz piaski i mułki deluwialne. Są to osady holoceniowe.

2.2.2. Grunty i gleby

Typy gleb na obszarze gminy Ustronie Morskie są ściśle związane z układem utworów powierzchniowych, czyli z procesami geologicznymi oraz z oddziaływaniem biotycznym. Dużą część obszaru gminy budują utwory gliniaste i piaszczysto-gliniaste (gleby gliniaste różnych typów genetycznych). Przeważają tu grunty III i IV klasy bonitacyjnej wytworzone z glin, zaś na mniejszych powierzchniach klasy V i VI wytworzone z piasków gliniastych oraz piasków. Występują tu też łąki i pastwiska pokryte glebami torfowymi, murszowo-torfowymi i madami. Występują one głównie w obrębie pradoliny obniżen terenowych.

Teren Gminy położony jest na obszarze regionu glebowo-rolniczego zwanym Regionem Kołobrzewo - Darłowskim. Charakteryzuje się on wysokim udziałem użytków rolnych. W przewadze występują tu utwory moreny dennej - gliny, o rzeźbie niskofalistej lub płaskiej. Większość gleb tego regionu wytworzona została z glin zwałowych lekkich, w górnym poziomie spiaszczonych i kwaśnych. Gleby te są dobrze uwilgotnione, czasem występują nawet lokalnie okresowe podmokłości. Grunty orne powstały głównie z gleb pochodzenia mineralnego typu brunatne kwaśne i wylugowane, rzadziej brunatne właściwe i pseudobielicowe. Gleby te wytworzone zostały na piaskach gliniastych mocnych zalegających na glinach lekkich, piaskach gliniastych mocnych zalegających na glinach średnich, piaskach gliniastych lekkich zalegających na glinach lekkich i glinach lekkich zalegających na glinach średnich oraz wytworzone na pyłach zwykłych i ilastych. Gleby brunatne powstały z glin morenowych, utworów pyłowych i piasków gliniastych. Są to gleby o dobrych parametrach fizycznych, lecz wymagają wapnowania oraz racjonalnego nawożenia. Przeważają tu: kompleks pszenno-żytni (4) i pszenno-dobry (2), odpowiedni pod uprawę wszystkich plonów. Są to grunty najkorzystniejsze dla rolnictwa. Trwałe użytki zielone, głównie pochodzenia organicznego - torfowe i mułowo torfowe, tworzą kompleksy użytków zielonych średnich (2z). Ponadto miejscami glebom brunatnym przypisuje się kompleks pszenno-wadliwy (3) oraz zbożowo - pastewny mocny (8). Część obszaru wysoczyzny, która pokryta jest utworami piasku zaliczana jest do kompleksu żytniego słabego. Na obszarach obniżen można wyróżnić kompleks łąkowo-pastwiskowy.

W obrębie Kukinki, wśród gleb brunatnych występują niewielkie obszary czarnych ziemi właściwych. Powstały one w obniżeniach terenu. Profil glebowy tworzą pyły ilaste i piaski gliniaste lekkie. Na czarnych ziemiach występują użytki zielone średnie (2z) i kompleks zbożowo - pastewny słaby (9).

Gleby bielicowe wytworzone zostały na glinach lekkich i lekkich pylastych, zalegających na pyłach ilastych i glinach średnich, piaskach gliniastych mocnych i mocnych pylastych zalegających na

glinach średnich. Występują tu kompleksy pszenno-dobre (2) oraz kompleksy żytnie - bardzo dobre, dobre i słabe (4, 5, 6) oraz kompleksy zbożowo-pastwne - mocny i słaby (8, 9). Gleby te nie są bogate w składniki odżywcze i są silnie zakwaszone.

Gleby obszarów zabudowanych uległy w znacznej części procesowi antropogenizacji. Tworzą się one w wyniku działalności ludzkiej. Gleby te przeobrażone są na skutek wprowadzania zabudowy, co powoduje przemieszanie się profilu glebowego. Zmianom ulega także skład chemiczny gleb na skutek zasolenia, zakwaszenia, alkalizacji i gromadzenia się metali ciężkich w glebie. Czynniki te wpływają na zmiany naturalnych właściwości morfologicznych, chemicznych i fizycznych, które w konsekwencji doprowadzają do zaburzenia układów biologicznych w glebie, do zniekształceń i dewastacji.

W Gminie Ustronie Morskie właściwie nie występują naturalne surowce mineralne. Brakuje złóż glin, ilów oraz innych. Jedynym występującym surowcem są pokłady torfu olesowego i olesowo-turzycowiskowego.

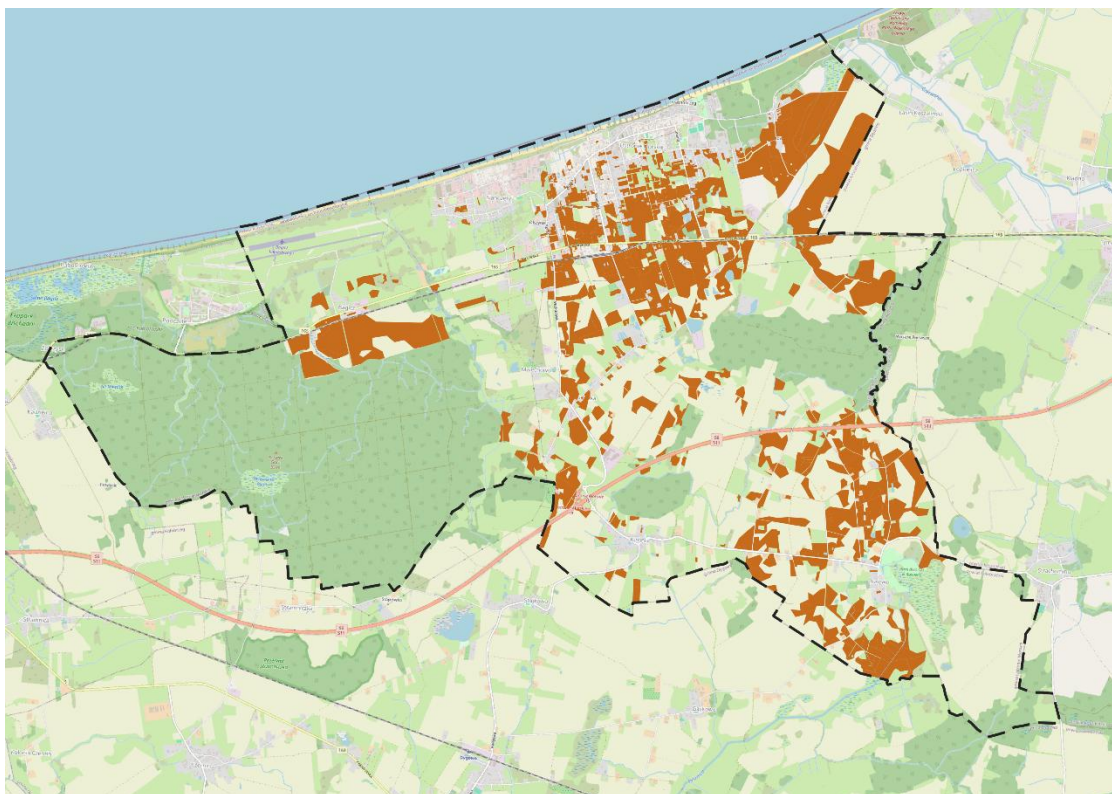
Ponadto, w granicach gminy występują także mursze oraz gleby bagienne. Gleby te oraz wspomniane torfy są pochodzenia organicznego. Występują głównie w dolinach cieków wodnych oraz w zagłębieniach wytopiskowych. Mursze powstały na pyłach ilastych, gleby torfowe na torfach niskich, zaś gleby bagienne na glebach mułowo - torfowych, zalegających miejscowo na pyłach ilastych. Przeważają tu użytki zielone średnie, słabe i bardzo słabe (2z, 3z).

Na obszarze gminy mamy do czynienia ze znacznym udziałem gruntów III klasy bonitacyjnej, które to zajmują łączną powierzchnię 953,74 ha. Zwrócić należy jednak uwagę, że część z nich (zlokalizowanych w północnej części gminy) została przeznaczona na cele nierolnicze w ramach uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Obecnie jednak grunty te pozostają w użytkowaniu rolniczym.

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych stanowi, że na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczać przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku inne grunty o najniższej przydatności produkcyjnej (art. 6 ust. 1). Kluczowy dla zagadnienia wprowadzania nowych funkcji jest art. 7 ww. ustawy, który stanowi, iż przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, przy czym przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne:

- gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III o zwartym obszarze powyżej 0,5ha – wymaga uzyskania zgody Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej,
- gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa – wymaga uzyskania zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa lub upoważnionej przez niego osoby,
- pozostałych gruntów leśnych:
- wymaga uzyskania zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

Na mocy tej ustawy ochronie podlegają także torfowiska oraz oczka wodne jako naturalne zbiorniki wodne (art. 3 ust. 1 pkt 4).

Ryc. 3. Lokalizacja gruntów III klasy bonitacyjnej na obszarze gminy Ustronie Morskie, oprac. 2024, Armageddon

Na obszarze gminy Ustronie Morskie, który to położony jest na terenie niziny Bałtyckiej nie stwierdzono występowania zagrożenia osuwania się mas ziemnych.

2.2.3. Wody podziemne

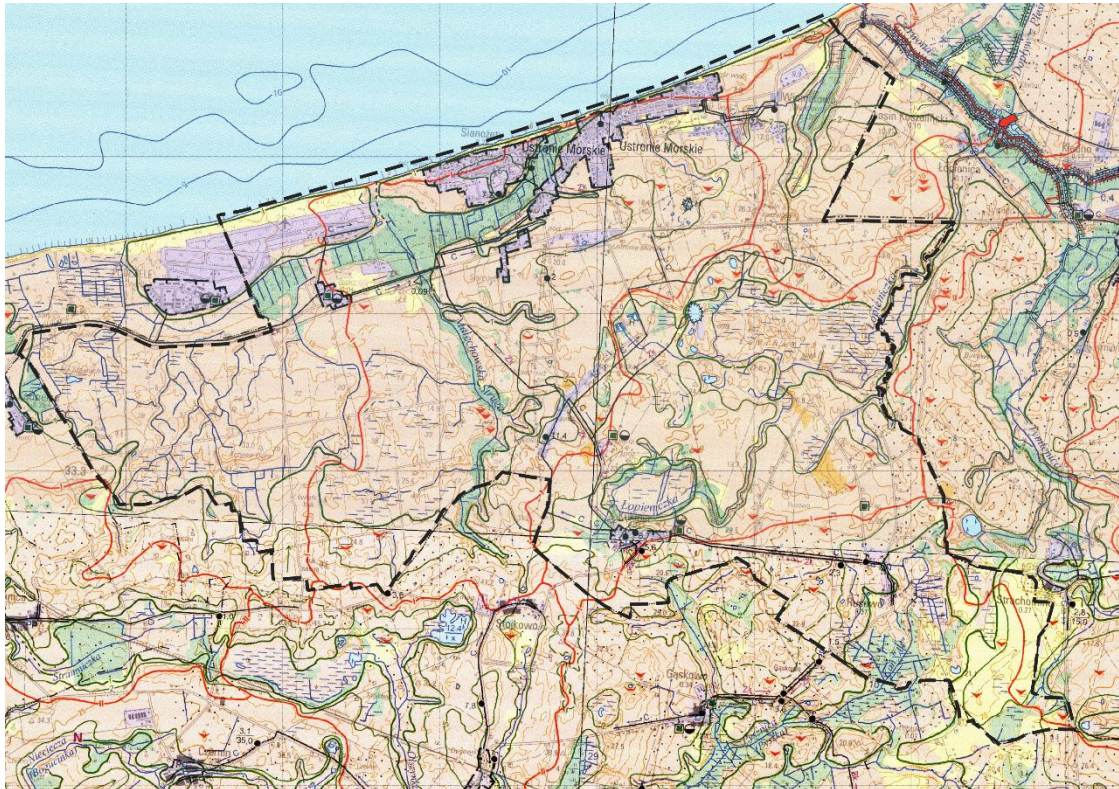
Gmina Ustronie Morskie zlokalizowana jest w dziewiątej (jednej z 161 w Polsce i jednej z 64 na obszarze dorzecza Odry) jednolitej części wód podziemnych (JCWPd). Położona w zlewni Parsęty i Przymorza zlokalizowana jest w wyznaczonym w „Dokumentacji hydrologicznej ustalającej zasoby dyspozycyjne wód podziemnych zlewni Parsęty” rejonie bilansowania wód G – Zlewnia Czerwonej. Dla tego rejonu o powierzchni 179,3 km² zasoby dyspozycyjne wód podziemnych ustalono w wysokości 25.924 m³/d. Wykorzystanie tych zasobów w ww. rejonie G wynosi ok. 10%.

Na obszarze gminy Ustronie Morskie nie występują zbiorniki wód podziemnych ujęte w bilansie wodnym jako Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) oraz ich obszary ochronne. Najbliższy taki zbiornik znajduje się w gminie Kołobrzeg.

W okolicy miejscowości Bagicz zalegają wody w warstwach czwartorzędowych, którymi zasilana jest gminna sieć wodociągowa. Znajdują się tam studnie ujmujące wody z głębokości 40-60 m p.p.t. W rejonie miejscowości Kukinka rozpoznane zostały wody podziemne w utworach czwartorzędowych na trzech poziomach. Pierwszy poziom użytkowy wód podziemnych występuje na głębokościach 10 – 20 m w rejonie Malechowskiej Strugi, drugi poziom na głębokości 20 – 30 m znajduje się w centralnej części obrębu Kukinka, a poziom trzeci, we wschodniej części tego sołectwa zalega na głębokości 40 – 50 m. Czwartorzędowy poziom wodonośny ma największe znaczenie dla zaopatrzenia w wodę mieszkańców

gminy. Jest on związany z występowaniem kompleksów piaszczysto-żwirowych między glinami lub z obecnością kopalnych dolin rzecznych. Zmienny profil utworów czwartorzędowych wpływa na zaleganie pierwszego poziomu wodonośnego na różnych głębokościach. Pierwszy poziom wodonośny występuje w sposób nieciągły. Wpływ na to ma piaszczysto-żwirowa budowa serii wodonośnej – osadów wodnolodowcowych zlodowacenia bałtyckiego. Poziomy występujące na głębokościach 20 – 50 m są związane z utworami wodnolodowcowymi, które dzielą gliny zlodowacenia środkowopolskiego. Tak jak pierwszy poziom, zalegają fragmentarycznie i w sposób nieciągły.

Jakość wód podziemnych w gminie należy uznać za dobrą. Woda nie wymaga uzdatniania, jednak brak izolacji może powodować nietrwałość. Stopień zagrożenia zanieczyszczeniami jest niski. W ostatnich latach stwierdzono zmniejszone zużycie wód podziemnych w gminie. Wpływ na to ma zmniejszone zapotrzebowanie wody na cele przemysłowe, spowodowane spadkiem produkcji oraz oszczędna gospodarka wodna.

Ryc. 5. Gmina Ustronie Morskie na tle mapy hydrograficznej, oprac. 2024, Armageddon, na podstawie danych dostępnych na stronie Geoportalu Krajowego

W granicach administracyjnych gminy zidentyfikowano 2 lokalizacje ujęć wody (Bagicz, Rusowo). Ujęcie wody w Bagiczu obejmuje 3 studnie i stanowi główne źródło zaopatrzenia w wodę na terenie gminy. Natomiast ujęcie wody w Rusowie obejmuje 2 studnie. Niegdyś eksploatowane ujęcie wody w Kukinii zostało wyłączone z użytku i przewidziane do zlikwidowania.

2.2.4. Wody powierzchniowe

Gmina Ustronie Morskie położona jest w obejmującym 38% powierzchni kraju (118,015 m²) dorzeczu Odry. Na obszarze dorzecza Odry rozróżnia się regiony wodne Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, Środkowej Odry, Górnej Odry oraz Warty. Teren gminy zlokalizowany jest w regionie Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego, a w jego granicach występuje 7 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) (tab. 1):

- Polskie wody przybrzeżne Basenu Bornholmskiego (CW60001WB3);
- Malechowska Struga (RW600010452);
- Dopływ spod Krzywej Góry (RW6000104512);
- Czerwona do Łopieniczki z Łopieniczką (RW6000104545);
- Czerwona od Łopieniczki do ujścia (RW6000144549);
- Pysznica (RW60001044929);
- Parsęta od Radwi do Wielkiego Rowu (RW60001144979).

Zgodnie z monitoringiem operacyjnym przeprowadzonym w 2023 roku, obejmującym wyżej wymienione jednolite części wód powierzchniowych, oceniono stan JCWP, który przedstawiono w poniższej tabeli:

Jednolita część wód powierzchniowych (JCWP)		Lokalizacja				Typ JCWP	Status	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
kod JCWP	Nazwa JCWP	Region wodny	Obszar dorzecza		Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej				
			Kod	Nazwa					
CW60001WB3	Polskie wody przybrzeżne Basenu Bornholmskiego	Region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	60	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Otwarte wybrzeże	Naturalna część wód	Zły	Zagrożona
RW600010452	Malechowska Struga	Region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	60	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Naturalna część wód	Brak danych	Zagrożona
RW6000104512	Dopływ spod Krzywek Góry	Region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	60	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Naturalna część wód	Brak danych	Zagrożona
RW6000104545	Czerwona do Łopieniczki z	Region wodny Dolnej Odry i Przymorza	60	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Naturalna część wód	Brak danych	Zagrożona

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe
na potrzeby planu ogólnego gminy Ustronie Morskie

	Łopieniczka	a Zachodni ego							
RW6000144549	Czerwona od Łopieniczki do ujścia	Region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	60	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Rzeka przyujściowa pod wpływem wód słonych	Naturalna część wód	Zły	Zagrożona
RW60001044929	Pysznica	Region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	60	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Naturalna część wód	Zły	Zagrożona
RW60001144979	Parsęta od Radwi do Wielkiego Rowu	Region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego	60	obszar dorzecza Odry	RZGW w Szczecinie	Rzeka nizinna	Naturalna część wód	Zły	Zagrożona

Tab. 1. Wykaz jednolitych części wód powierzchniowych rzek na terenie gminy Ustronie Morskie, oprac.2024, Armageddon

System hydrograficzny Ustronia Morskiego tworzą morze, rzeki, strumienie efemeryczne, rowy melioracyjne, oczka wytopiskowe i stawy. Gmina leży pomiędzy rzekami Parsętą (Kołobrzeg) i Czerwoną (gmina Będzino), południową część gminy przecina wododział I rzędu oddzielający dorzecza Parsęty i Czerwonej. Wody z centralnej części gminy odprowadzane są przez ciek Malechowska Struga bezpośrednio do morza. Na wysokości Sianożętów prowadzona jest do Bałtyku podziemnym rurociągiem. Do rzeki tej odprowadzana jest sieć rowów melioracyjnych, w których okresowo, zwłaszcza podczas obfitych opadów oraz w trakcie roztopów zalega woda. Rów biegnący wzdłuż granicy sołectw Kukinka i Sianożęty jest jednym z głównych kanałów melioracyjnych Gminy.

Do zlewni wymienionych cieków należą także mniejsze rzeki i strumienie, tj.: Łopieniczka, będąca dopływem rzeki Czerwonej, zasilana jest wodami wysiękowymi w rejonie miejscowości Rusowo oraz na terenie Łasińskiego Lasu, Pysznica, która jest dopływem Parsęty i zaczyna swój bieg na wysokości Rusowa, oraz inne mniejsze cieki płynące m.in. na terenie Kołobrzskiego Lasu.

Sieć rowów melioracyjnych gminy jest w znacznej mierze rozbudowana. Zmeliorowanych jest ponad 70% powierzchni gruntów rolnych. Obszary zmeliorowanych gruntów za pomocą systematycznej sieci drenarskiej i rowów na podstawie ustawy Prawo wodne są urządzeniami melioracji wodnych szczegółowych, służącymi regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby i ułatwienia jej uprawy. Ewentualna zmiana dotychczasowego zagospodarowania terenu na cele inne niż rolnicze może zagrozić zniszczeniem istniejących urządzeń melioracyjnych i w konsekwencji doprowadzić do zakłócenia prawidłowego funkcjonowania całego systemu odwadniającego oraz spowodowania zmian wody na pozostałym obszarze ze szkoda dla nieruchomości sąsiednich. W przypadku nowego zagospodarowania terenu, które spowoduje ingerencje w istniejące urządzenia wodne i wymusi

konieczność ich rozbiórki lub przebudowy niezbędnej dla realizacji zamierzenia należy uzyskać pozwolenie wodnoprawne.

Do zlokalizowanych na terenie gminy śródlądowych publicznych wód płynących zalicza się ww. rzekę Łopienicką oraz Kanał A-4. Prawa właścicielskie w stosunku do tych wód oraz gruntów pod wodami wykonuje Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego.

W gminie brak jest większych zbiorników wodnych. Występują tu jedynie niewielkie oczka wodne skoncentrowane głównie w okolicach Kukinki i Gwizdu. Występuje też dużo izolowanych zagłębień bezodpływowych. Przeważają zagłębienia chłonne, lecz pojawiają się także ewapotranspiracyjne.

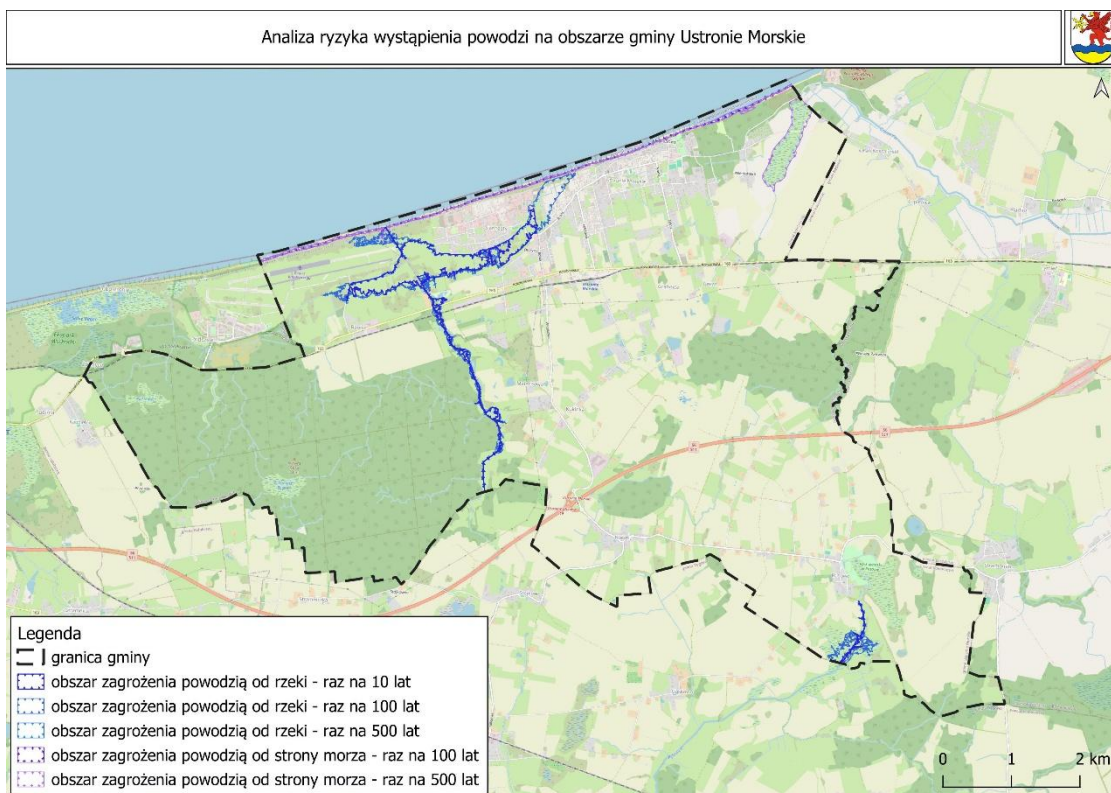
Bagna oraz tereny podmokłe znajdujące się w obrębie dużych obniżeń terenowych stanowią ważny element sieci hydrograficznej Gminy. Dotyczy to zwłaszcza bagien oraz torfowisk położonych w obrębie miejscowości Rusowo oraz Kukinia.

W gminie mogą występować zjawiska powodzi. W sporządzonych dla obszaru Gminy mapach zagrożenia powodziowego (MZP) wskazano obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki o prawdopodobieństwie wystąpienia $p=10\%$ (średnio raz na 10 lat), $p=1\%$ (średnio raz na 100 lat) i $p=0,2\%$ (średnio raz na 500 lat). W mapach zagrożenia powodzią wskazano również obszary szczególnego zagrożenia powodzią od strony morza o prawdopodobieństwie $p=1\%$ (średnio raz na 100 lat) i $p=0,2\%$ (średnio raz na 500 lat).

Przez obszary szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,
- obszary, między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 18 ww. ustawy (tj. wyspy oraz przymuliska powstałe w sposób naturalny na gruntach pokrytych wodami powierzchniowymi stanowią własność właściciela tych gruntów), stanowiące działki ewidencyjne.
- pas techniczny w rozumieniu art. 36 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.

Obszary położone w granicach obszaru szczególnego zagrożenia powodzią muszą spełniać warunki określone w ustawie Prawo wodne. Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią Prawo wodne może dopuszczać realizację zabudowy, po uzyskaniu pozwolenia wodnoprawnego, o którym jest mowa w art. 390 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Ryc. 6. Lokalizacja obszarów szczególnego zagrożenia powodzią na obszarze gminy Ustronie Morskie, oprac. 2024, Armageddon

2.2.5. Kompleksy roślinności

Według klasyfikacji przyrodniczo-leśnej teren gminy Ustronie Morskie zaliczany jest do Krainy Bałtyckiej, Dzielnicy Pobrzeża Słowińskiego, Mezoregionu Równiny Słupskiej. Dominującą formacją roślinną na obszarze gminy stanowią lasy, które zajmują ok. 28% jej ogólnej powierzchni. Jest to o ok. 2% mniej, niż wynosi średnia lesistość Pobrzeża Słowińskiego.

Większość lasów w Gminie podlega Nadleśnictwu Gościno (leśnictwa Strachomino, Bagicz, Stójkowo). Część lasów strefy brzegowej podlega Urzędowi Morskiemu w Szczecinie oraz Ministerstwu Obrony Narodowej, zaś lasy prywatne zajmują powierzchnię ok. 50 ha. W Gminie znajdują się dwa duże kompleksy leśne, tj. Kołobrzesci Las i Łasiński Las.

Kołobrzesci Las

Las o powierzchni 12,76 km² (w granicach gminy). Drzewostan w większości budują głównie buki. Starodrzew został w znacznej mierze wycięty, większość drzew nie przekracza wieku 60-80 lat. Oprócz buków występują tu także dęby, świerki i brzozy, a swą obecność w miejscach podmokłych zaznaczają również olcha i jesion.

Gatunki obce w Kołobrzescim Lesie reprezentowane są m.in. przez daglezję zieloną, dąb czerwony, świerk sitkajski, żywotnik olbrzymi, jodłę olbrzymią, sosnę pospolitą, modrzew japoński oraz modrzew europejski. Gatunkiem uważanym za cenny element florystyczny Lasu jest tojeść gajowa – gatunek górski byliny z pierwiosnkowatych, rzadko spotykany na niżu. Występuje głównie nad rowami melioracyjnymi, wśród kolein czy przy podmokłych drogach leśnych.

W północnej części Lasu występują płaty nawiązujące do grądu. Pojawia się tam starodrzew bukowo-dębowy (*Fagus silvatica* – 7 okazów o wymiarach pomnikowych, *Quercus robur* – 10 okazów o wymiarach pomnikowych). Rozwijają się też tu fitocenozy żywej buczyny niżowej. W oddziale 25 występuje drzewostan nasienny.

Łasiński Las

Las o powierzchni ok. 2 km² (w granicach gminy). W drzewostanie dominują buki, występują tu ponad 100-letnie okazy. Znajdują się tu też w niewielkich ilościach dęby szypułkowe i graby, spotykane są także nasadzenia świerków, daglezji oraz brzozy brodawkowatej, a w miejscach zabagnionych występują gatunki olsów i łęgów. Las jest w różnym stopniu podmokły. W lepiej zachowanych grądach występują gatunki bagienne i wilgotnolubne. Grądy te są wobec tego niskie.

Od wschodniej granicy Gminy do Ustronia Morskiego wzdłuż wybrzeża klifowego ciągnie się pas lasu o potencjalnym siedlisku lasu brzoźowo-dębowego. Działalność człowieka w istotny sposób wpłynęła na jego zaburzenie. W niektórych miejscach dominuje nasadzona sosna. Występują tu także: brzoza brodawkowata, dąb szypułkowy, oraz buki, jarzębiny i osiki. Podszyt oraz runo leśne są bujne i bogate gatunkowo.

Na północ od Kukinii znajduje się zdegradowane torfowisko kopułowe. Jest ono fragmentarycznie porośnięte przez brzezinę bagienną. Dominuje tu brzoza omszona, występują także sosna, dąb, olsza, świerk, osika i jarzębina.

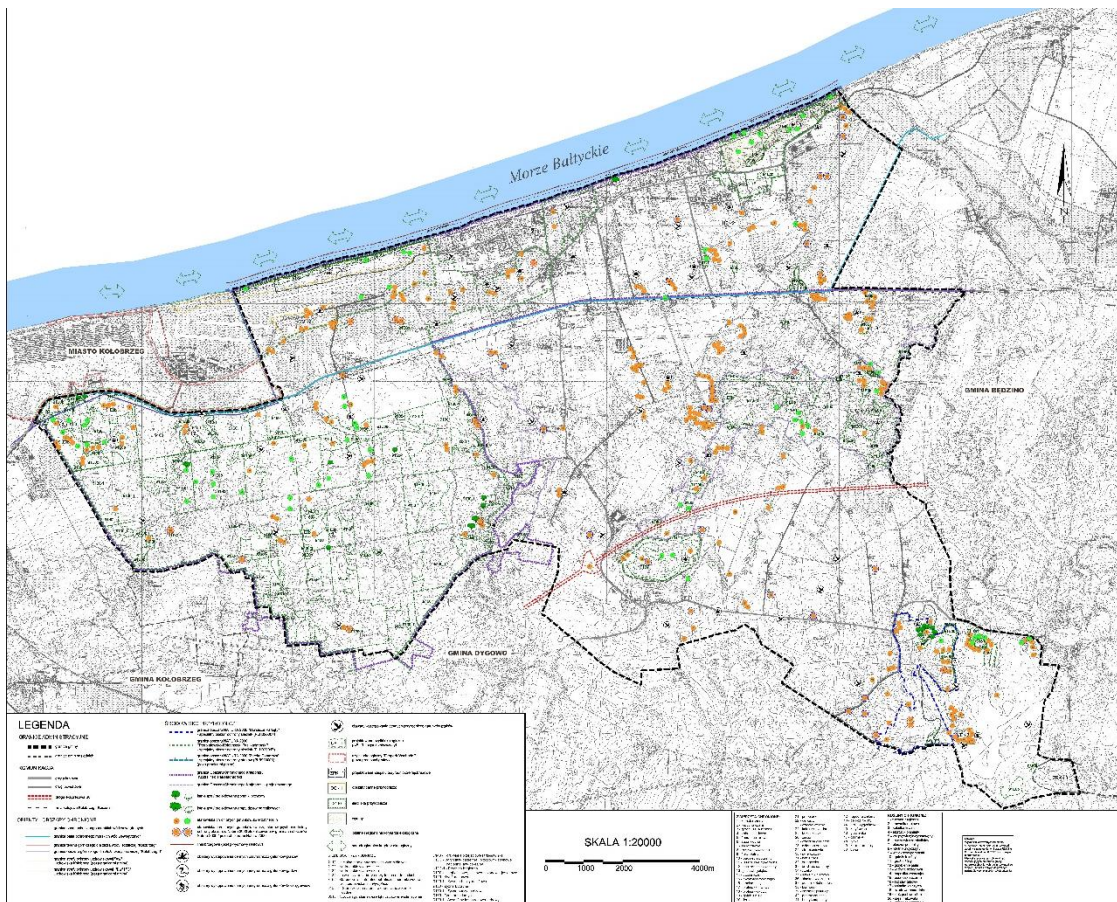
W środkowych partiach stoków, na utworach gliniastych oraz piaszczysto-gliniastych rozwijają się fitocenozy nizinnych lasów dębowo-grabowych. Zbiorowiska te można spotkać w Łasińskim Lesie, w Kołobrzesckim Lesie oraz w śródpolnych wyspach na północ od Kukinii i na zboczach niecki terenu przylegającego do parku w Rusowie. Przy parku tym rosną ponad 130-letnie buki i dęby.

Wśród zbiorowisk zaroślowych na terenie Gminy Ustronie Morskie dominującymi są łożowiska budowane przez krzewiaste wierzby (szarą, uszatą i pięciopęcikową). Łozowiska można spotkać na torfowiskach niskich w północno-zachodniej części gminy, między Sianożętami a Bagiczem, wokół oczek wodnych, wzdłuż rowów melioracyjnych, w centralnej części torfowiska na północ od Kukinii oraz koło parku w Rusowie. W skład tych zabagnionych fitocenoz wchodzi głównie trzcina pospolita, mozga trzcinowata, trzcinnik lancetowaty, manna mielec, turzycza błotna, sit rozpierzchły i skrzyp bagieny. Najrzadszymi zbiorowiskami zaroślowymi w Gminie są czyżnie, cierniste zarośla tarniowo-głogowe. Spotkano je w okolicach stacji PKP – Bagicz oraz w okolicach Kukinii. Przeważają w nich tarnina, róża, głóg, leszczyna, trzmielina i jeżyny.

Torfowiska niskie zajmują największe powierzchnie na terenie Gminy. Występują w Kołobrzesckim Lesie i Łasińskim Lesie, wypełniają tam rozproszone, kilkuhektarowe niecki terenu i są porośnięte przez ols porzeczkowy. W okolicach Rusowa torfowisko niskie wypełnia misę dawnego jeziora i jest porośnięte przez młody ols porzeczkowy oraz łożowiska i turzycowiska. Między Bagiczem a Sianożętami oraz w

okolicach Wieniotowa (Łasińskie Łąki) występują najrozleglejsze kompleksy torfowisk niskich. Są porośnięte przez zbiorowiska szuwarowe i łąkowe.

Do roślinności klifów i wydm nadmorskich Gminy zaliczyć należy trawy: piaskownicę zwyczajną, wydmuchrzycę piaskową, kostrzewę szczeciniastą, kostrzewę kosmatą, turzycę piaskową, oraz rzadziej honkenię piaskową, rukwiel nadmorską i solankę kolczystą. Podnóża klifów stwarzają doskonałe warunki do ich rozwoju. Pojawiają się także gatunki azotolubne, jak łoboda rozłożysta (wąskolistna). Zbocza klifów porośnięte są przez podbiał pospolity, ostrożeń polny, kupkówkę pospolitą, stokłosę miękką, wykę ptasią, krwawnik pospolity, rogownicę skupioną i skrzyp polny. Dolne partie stoków intensywnie porasta lepiężnik kutnerowaty. Pojawia się także przelot zwyczajny, na bardziej piaszczystych fragmentach klifów.

Ryc. 7. Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego w granicach gminy Ustronie Morskie, oprac. 2024, Armageddon

2.2.6. Świat zwierzęcy

Na terenie Gminy Ustronie Morskie dla fauny najistotniejsze są 3 obszary:

1. wybrzeże Bałtyku,
2. Kolobrzeski i Łasiński Las oraz lasy koło Kukinii,
3. kompleksy łąk nadmorskich i dolina Pyski.

Występują tam gatunki chronione, ujęte w wykazach Konwencji Berneńskiej i Bońskiej oraz w czerwonych listach i księgach gatunkach płazów, gadów, ptaków i ssaków.

Bezkregowce

Stwierdzono występowanie ślimaka winniczka na obrzeżu Kołobrzeskiego i Łasińskiego Lasu, a także w parku w Rusowie. Występują także inne gatunki ślimaka: zaroślowy, wstężyk gajowy, wstężyk ogrodowy. Ślimaki bezskorupowe reprezentowane są przez ślimaka wielkiego i pomrowa wielkiego. Ze ślimaków wodnych wymienić należy błotniarkę stawową oraz zatoczkę i żyworódkę rzeczna.

Trzmiele reprezentowane są przez kilka gatunków: ziemnego, leśnego, gajowego, kamiennika, ogrodowego i rudego.

W gminie można natrafić na kilka gatunków chrząszczy objętych ochroną gatunkową. Chodzi tu o biegacza złocistego, biegacza ogrodowego, biegacza leśnego, biegacza fioletowego i biegacza gajowego.

Rozpoznano także dwa gatunki ważek: świteziankę dziewicę oraz ważkę płaskobrzuchą.

Kregowce

Stwierdzono kilka cennych gatunków kręgowców spośród 130 rozpoznanych taksonów ryb, płazów, gadów, ptaków i ssaków, zarówno rozradzających się w Gminie jak i stale przebywających.

Ryby

Wśród ryb wymienić należy gatunki zagrożone na czerwonych listach regionalnych, tj. szczupaka, lina, ukleje, węgorza, cierniczka i sandacza.

Płazy

Płazy stanowią najbardziej zagrożoną wyginieciem grupę zwierząt i zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z 2001 r. są objęte ochroną gatunkową. W Gminie występuje 8 gatunków płazów. Należy zaliczyć do nich traszkę zwyczajną oraz grzebuszkę, na które natrafić można w Kołobrzeskim i Łasińskim Lesie. Najrzadszym płazem jest kumak, występujący na zaledwie jednym stanowisku koło Rusowa.

Gady

Podobnie jak płazy, gady występują głównie na obszarach Kołobrzeskiego i Łasińskiego Lasu. Reprezentowane są przez 2 gatunki jaszczurek oraz 1 gatunek węża. Tak jak płazy, również wszystkie gatunki gadów objęte są ochroną według wspomnianego wcześniej Rozporządzenia.

Ptaki

Obszar gminy Ustronie Morskie zamieszkiwany jest przez co najmniej 84 gatunki ptaków, wśród których wyróżnić można kilka zagrożonych wyginieciem lub chronionych strefowo. Ptaki te gniazdują lub przebywają tu stale. Najwięcej stanowisk zajmują: derkacz, bekas kszyk oraz przepiórka. Stwierdzono też obecność kani rudej, gatunku wpisanego do Czerwonej Księgi i Czerwonych List. Jej stanowiska znajdują się najprawdopodobniej na terenie Kołobrzeskiego oraz Łasińskiego Lasu. Na łąkach na południe od Rusowa zaobserwowano błotniaka łąkowego. Dość licznie występuje tu bocian biały. W samym Rusowie naliczono 6 gniazd tego gatunku.

Ssaki

Występuje tu co najmniej 21 gatunków ssaków. Najcenniejszymi z nich są nietoperze – nocek rudy, mroczek późny i borowiec wielki. Oprócz nietoperzy do cennych gatunków należy też zaliczyć: borsuka, kretę europejskiego, jeża, ryjówkę aksamitną, zającą szarą, kunę leśną oraz domową, tchórza zwyczajnego, jelenia europejskiego oraz sarnę.

2.2.7. Powietrze atmosferyczne

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska Główny Inspektor Ochrony Środowiska (w tym Regionalne Wydziały Monitoringu Środowiska GIOŚ na poziomie województw) dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Wyniki ocen dla danego województwa są niezwłocznie przekazywane zarządowi województwa. Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje zbiorczej oceny jakości powietrza w skali kraju. Obowiązek wykonywania rocznej oceny jakości powietrza w strefach wynika z przepisów prawa UE, przeniesionych do prawa krajowego. Podstawowymi krajowymi aktami prawnymi, określającymi obowiązki, zasady i kryteria w zakresie prowadzenia oceny jakości powietrza w Polsce są:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska;
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu;
- rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu;

Z wykonywaniem oceny powiązane są również inne przepisy prawa krajowego:

- rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 listopada 2022 r. w sprawie sposobu obliczania wskaźników średniego narażenia oraz sposobu oceny dotrzymania pułapu stężenia ekspozycji,
- rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 lutego 2023 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza.

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. Strefy, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, oraz ich nazwy, kody i obszary określa załącznik do ustawy Prawo ochrony środowiska.

Liczba stref w Polsce wynosi 46, wśród których jest obecnie 12 aglomeracji, 18 miast o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy (nie będących aglomeracją) oraz 16 stref – pozostałych obszarów województw. Oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia ludzi prowadzone są w każdej z 46 stref. W ocenach pod kątem ochrony roślin uwzględnia się 16 stref – ocenie tej nie podlegają strefy – aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys. i strefy – miasta o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. Województwo zachodniopomorskie zostało podzielone na trzy strefy.

Są to strefy:

- aglomeracja szczecińska - obejmuje miasto na prawach powiatu o liczbie ludności: 391 566,
- miasto Koszalin – strefa miejska powyżej 100 tysięcy mieszkańców,
- strefa zachodniopomorska – pozostały obszar województwa niewchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców, obejmujący 19 powiatów ziemskich.

Zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim za rok 2023 (GIOŚ, 2024) ocena i wynikające z niej działania odnoszone są do obszarów nazywanych strefami, zgodnie z założeniami Ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (co stanowi transpozycję Dyrektywy 2008/50/WE do prawa polskiego).

Gmina Ustronie Morskie została zaliczona do strefy stanowiącej pozostały obszar województwa, czyli jak wskazano jest to strefa zachodniopomorska – kod strefy PL3203.

Oceny dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów:

- ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi (dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, benzen, ołów, arsen, nikiel, kadm, benzo(a)piren, pył PM10, pył PM2,5, ozon, tlenek węgla),
- ustanowionych ze względu na ochronę roślin (tlenki azotu, dwutlenek siarki, ozon).

Zgodnie z powyższym, poniżej wskazano wyniki klasyfikacji dla strefy (klasy wynikowe) uzyskane pod kątem rocznej oceny jakości powietrza:

Wyniki oceny według kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia:

- dwutlenek siarki SO₂ – klasa A,
- dwutlenek azotu NO₂ – klasa A,
- benzen C₆H₆ – klasa A,
- tlenek węgla CO – klasa A,
- ozon O₃ – wg poziomu docelowego klasa A, wg poziomu długoterminowego klasa D2
- pył PM_{2,5} – klasa A1,
- pył PM₁₀ – klasa A,

oraz dla zawartego w tym pyłu:

- ołowiu Pb – klasa A,
- arsenu As – klasa A,
- kadmu Cd – klasa A,
- niklu Ni – klasa A,
- benzo(a)pirenu B(a)P – klasa A.

Na podstawie oceny poziomu poszczególnych substancji dokonano klasyfikacji stref, w których są dotrzymane lub przekraczane przewidziane prawem poziomy dopuszczalne lub docelowe oraz poziomy

celów długoterminowych. Każdej strefie, dla każdego zanieczyszczenia przypisano właściwy symbol klasy. Interpretując wyniki klasyfikacji, w szczególności wskazujące na potrzebę opracowania programów ochrony powietrza, należy pamiętać, że wynik taki nie powinien być utożsamiany ze stanem jakości powietrza na obszarze całej strefy. Klasa C może oznaczać np. lokalny problem związany z daną substancją.

Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla, ołowiu arsenu, kadmu, niklu, poziomu docelowego ozonu dopuszczalnego poziomu pyłu benzo(a)pirenu B(a)P oraz pyłu PM₁₀ dla 24 godzin w roku kalendarzowym strefę zachodniopomorską zaliczono do klasy A, a pyłu PM_{2,5} do klasy A1. Dla poziomu długoterminowego ozonu strefę zachodniopomorską zaliczono do klasy D2.

Ocena pod kątem ochrony roślin prowadzona jest wyłącznie dla strefy zachodniopomorskiej. Klasyfikację wykonano na podstawie wyników pomiarów automatycznych prowadzonych w stałych punktach pomiarowych. Dla ozonu jako metodę uzupełniającą zastosowano wyniki modelowania matematycznego.

Wyniki oceny według kryteriów odniesionych do ochronę roślin:

- dwutlenek siarki SO₂ – klasa A
- tlenek azotu NO_x – klasa A
- ozon O₃ – klasa A

Rezultatem końcowym oceny stref pod kątem ochrony roślin, podobnie jak pod kątem ochrony zdrowia, jest określenie klas wynikowych dla poszczególnych zanieczyszczeń w danej strefie. W efekcie oceny przeprowadzonej dla 2023 roku dla dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz ozonu całą strefę zachodniopomorską zaliczono do klasy D2 ze względu na przekroczenia poziomu celu długoterminowego pod kątem zanieczyszczenia ozonem.

2.2.8. Klimat

Gmina Ustronie Morskie leży w krainie klimatycznej zwanej Pobrzeżem Kołobrzeskim w obrębie klimatów bałtyckich. Klimat obszaru kształtowany jest przez bliskie sąsiedztwo Morza Bałtyckiego oraz lokalne uwarunkowania terenowe takie jak obniżenia nizin nadmorskich czy tereny podmokłe i bagienne.

Charakterystyczne cechy klimatu gminy Ustronie Morskie:

- średnia temperatura roczna: 7,5 – 7,9 °C,
- średnia temperatura w okresie letnim: 13,5 – 14,0 °C,
- średnia liczba dni gorących (powyżej 25 °C): 8 – 13 dni,
- średnia długość okresu zimowego: 44 – 55 dni,
- długość okresu wegetacyjnego: 215 – 218 dni,
- początek okresu wegetacyjnego: 9 – 12 kwietnia,
- średnia suma opadów atmosferycznych w ciągu roku: 550 – 650 mm,

- średnia liczba dni z pokrywą śniegu: 35 – 45 dni.

Obszar gminy charakteryzuje się stosunkowo dużą wietrznością. Ponad 55 % wiatrów w skali rocznej wieje od morza lub wzdłuż morza a ich rozkład oraz częstotliwość nie odbiega od typowego dla wybrzeża Bałtyku rozkładu. Najczęściej napływają tu masy powietrza polarno-morskiego przynosząc powietrze wilgotne, które zimą powoduje odwilże oraz wzrost zachmurzenia i opady atmosferyczne. Wiosną przeważają wiatry suche i mroźne ze wschodu i północnego wschodu. Latem dominują deszczowe i chłodne wiatry zachodnie i północno-zachodnie, zaś jesienią ciepłe wiatry południowo-wschodnie. Najsilniejsze wiatry przypadają na miesiące zimowe, w szczególności na styczeń. Najmniej takich wiatrów wieje w czerwcu. Cisze w pasie nadmorskim zdarzają się bardzo rzadko i stanowią niewiele ponad 3% dni w roku. W okresie jesienno – zimowym przeważają wiatry wiejące od strony lądu, z kolei w okresie wiosenno – letnim dominują wiatry odmorskie.

Najcieplejszymi miesiącami są lipiec i sierpień, ze średnią temperaturą ok. 16 °C. Najzimniejszy jest luty – ok. -1,4 °C. Średnia liczba godzin nasłonecznionych w ciągu roku wynosi 4,3 godziny / dzień, zaś średnia roczna suma godzin ze słońcem wynosi ponad 1500 godzin. Najbardziej pogodnymi miesiącami są maj, czerwiec oraz wrzesień. Największe opady występują w lipcu i sierpniu, najmniejsze przypadają na luty i marzec. W okresie jesienno-zimowym, pomiędzy listopadem a lutym występują niekorzystne, całonocne opady oraz mgły. Duża wilgotność powietrza powoduje dłuższe zaleganie śniegu w porze zimowo-wiosennej.

2.2.9. Morska strefa brzegowa

Strefa brzegu morskiego oraz klifu stanowi istotny problem rozwojowy pasa nadbrzeżnego Gminy. Jest to też ważny problem przyrodniczy.

Wzrost poziomu wód morskich wpłynie negatywnie na takie zjawiska jak większe wysokości fal, silniejsze wiatry, większe wezbrania sztormowe i siłę tych wezbrań oraz zanik plaż. Klify będą głębiej wysunięte w morze, zaś brzegi wydmy zaczną cofać się w głąb lądu.

rok	prognoza optymistyczna	prognoza prawdopodobna	prognoza pesymistyczna
2025 r.	8 cm	16 cm	28 cm
2050 r.	15 cm	30 cm	50 cm
2100 r.	30 cm	60 cm	100 cm

Tab.2. Scenariusz wzrostu średniego poziomu wód morskich.

Najbardziej zagrożony jest brzeg w rejonie Ustronia Morskiego. Występuje tu miejscami zaledwie jedna rewa zewnętrzna, której miąższość wynosi 0,8 – 2,1 m. Dno morskie do głębokości 7-8 m zbudowane jest z utworów piaszczystych, lecz zasoby piasku są niewielkie. Od głębokości 8 m mamy do czynienia z głazowiskami oraz glinami morenowymi. Poniżej 10 m ponownie pojawiają się piaski. Spadek dna w strefie skłonu brzegowego waha się między 1:16 a 1:30. Lokalnie występują łagodniejsze spadki. Szerokość rew nie przekracza 400 m.

Według danych historycznych, w latach 1875 – 1983 klif w rejonie Ustronia Morskiego cofał się średnio 60 cm rocznie.

Poprzez działania techniczne zakłada się dążenie do utrzymania linii brzegowej z 2000 r.. Klif Ustronia Morskiego ma być wysunięty w morze i szczególnie chroniony. Dla rejonu Ustronia Morskiego zaproponowano normę bezpieczeństwa brzegu 200 lat, co oznacza, że zaplecze systemu ochronnego brzegu nie zostanie zniszczone przez sztorm o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na 200 lat.

Okresowo na obszarze pradoliny między Sianożętami a Ustroniem Morskim może zachodzić zjawisko powodzi. Powódź wystąpić może w przypadku przelania się wód morskich do pradoliny lub poprzez gwałtowne topnienie śniegu połączone z obfitymi opadami. Odpływ wód do morza jest wówczas niemożliwy.

Gmina Ustronie Morskie leży w pasie nadbrzeżnym który zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1991 roku o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej stanowi obszar lądowy przyległy do brzegu morskiego. Z kolei zgodnie z art. 36 ust. 2 w/w ustawy skład pasa nadbrzeżnego wchodzi pas techniczny i pas ochronny.

Pas techniczny stanowi strefę wzajemnego bezpośredniego oddziaływania morza i lądu; jest on obszarem przeznaczonym do utrzymania brzegu w stanie zgodnym z wymogami bezpieczeństwa i ochrony środowiska (art. 36 ust. 2 pkt. 1 w/w ustawy). Może on być jednak wykorzystywany do innych celów niż w/w, jednak za zgodą właściwego organu administracji morskiej, który jednocześnie określa warunki takiego wykorzystania (art. 37 ust. 1 ww. ustawy). Na obszarze pasa technicznego zabrania się tworzenia obwodów łowieckich (art. 37 ust. 2 ww. ustawy).

Pas ochronny obejmuje obszar, w którym działalność człowieka wywiera bezpośredni wpływ na stan pasa technicznego (art. 36 ust. 2 pkt. 2 ww. ustawy).

Z kolei zgodnie z art. 37 ust. 3 w/w ustawy pozwolenia wodnoprawne, decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, decyzje o pozwoleniu na budowę oraz decyzje w sprawie zmian w zalesianiu, zadrzewianiu, tworzeniu obwodów łowieckich, a także projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i planów zagospodarowania przestrzennego województwa, dotyczące pasa technicznego, pasa ochronnego oraz morskich portów i przystani, wymagają uzgodnienia z dyrektorem właściwego urzędu morskiego.

2.3. Dotychczasowe zmiany oraz procesy zachodzące w środowisku

Najistotniejsze zmiany w środowisku są spowodowane trzema czynnikami. Pierwszym czynnikiem jest proces urbanizacji terenów miejskich i intensyfikacji inwestycyjnej na obszarach wsi, ze szczególnym uwzględnieniem terenów o wysokich walorach krajobrazowych i przyrodniczych, co za pośrednictwem antropopresji wywołuje negatywne skutki i degradację na obszarach najcenniejszych, w tym związaną ze zmianami – wskutek bezpośredniego oddziaływania człowieka – sposobów funkcjonowania dotychczas nie naruszanych zasobów środowiska naturalnego. Drugim czynnikiem jest

proces stepowienia polegający na obecnie zauważalnym i empirycznie mierzalnym spadku poziomu wilgotności gleb, zawartości wód gruntowych a także ich wyeksploatowania w związku z użytkowaniem terenu przez człowieka, lecz również wynikający z ogólnych tendencji klimatycznych. W obszarach podmokłych i bagiennych (nadrzecznych, nadjeziornych) skutkuje to zmianą charakteru i sposobu funkcjonowania ekosystemu tych miejsc, a zatem zarówno przekształceniom biotopu, jak i zmianie profilu biocenozy. Trzeci czynnik związany jest z wprowadzaniem liniowych barier w krajobrazie wynikających z prowadzenia linii komunikacyjno-transportowych, a także ciągów infrastrukturalnych.

Wymienione czynniki oddziałują na zróżnicowane składniki środowiskowe, stąd poszczególne efekty widoczne są kumulacją tych czynników obserwowaną w odniesieniu do poszczególnych elementów struktury fizjograficznej terenu.

2.3.1. Zmiany w zakresie transformacji morfologii terenu

Przekształcenia powierzchniowe, urbanizacja związana z konsumowaniem nowych obszarów przeznaczonych pod zabudowę, ale również intensywnie prowadzona działalność rolnicza są odpowiedzialne za przekształcanie gleb. Procesy urbanizacyjne powodują, że wyróżnić można:

- gleby przekształcane mechanicznie – powstałe w wyniku prac budowlanych lub innych ziemnych (np. niwelacja terenu, zbieranie warstwy próchnicznej podczas przygotowywania terenu pod zabudowę). Górne poziomy genetyczne tych gleb są wymieszane bądź całkowicie zniszczone lub usunięte. W wybranych przypadkach zmieniona zostaje również struktura gruntu poprzez przemieszanie warstw podpowierzchniowych. Przekształcanie gleb i gruntów prowadzi do istotnych zmian właściwości fizycznych i chemicznych,
- gleby przekształcone chemicznie – powstałe na skutek działania na glebę antropogenicznych czynników chemicznych. Ujawnia się tu akumulacja metali ciężkich, zmiana odczynu i stopnia wysycenia kationami o charakterze zasadowym w stosunku do gleb terenów podmiejskich. Szczególnie dotyczy to gleb położonych wzdłuż ulic i ciągów komunikacyjnych, zwłaszcza tych o stosunkowo dużym stopniu natężenia ruchu.

2.3.2. Zmiany parametrów powietrza

Z oceny jakości powietrza (GIOŚ: 2024, Roczna ocena jakości powietrza w Województwie Zachodniopomorskim za rok 2023) zgodnie z kryteriami określonymi dla ochrony zdrowia ludzi wynika że na terenie powiatu kołobrzeskiego, w którym to leży gmina Ustronie Morskie występuje klasa strefy A, czyli nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnych. Stwierdzono natomiast przekroczenie poziomu długoterminowego ozonu dla całej strefy zachodniopomorskiej. Zgodnie z kryteriami określonymi dla ochrony roślin wynika że na terenie powiatu występują przekroczenia poziomu celu długoterminowego pod kątem zanieczyszczenia ozonem (D2).

Stan czystości powietrza definiują czynniki lokalne i regionalne. Pośród lokalnych decydujące są emisje pochodzące z zakładów przemysłowych, komunalnych i usługowych, ale również emisja z indywidualnych kotłowni, niejednokrotnie zasilających nie tylko zabudowę jednorodzinną czy wielorodzinną, ale również obiekty gospodarcze na terenie gospodarstw rolnych lub ogrodniczych.

2.3.3. Zmiany warunków hydrologicznych

Wody podziemne stale są poddawane oddziaływaniu czynników związanych z aktywnością człowieka. Najsilniej narażone i zanieczyszczane są wody pochodzące z warstw czwartorzędowych, które nie posiadają wystarczającej ochrony układu warstw gruntowych, bądź są przykryte warstwami przepuszczalnymi, gruntami słabo spójnymi. Zmiany zmierzające do poprawienia stanu wód gruntowych związane są z rozwojem sieci kanalizacyjnej, w pierwszej kolejności sieci kanalizacji sanitarnej i likwidacji zbiorników szczelnych, najczęściej kilkudziesięcioletnich, w złym stanie technicznym, w drugiej kolejności sieci kanalizacji deszczowej, bez realizacji której nie można będzie mówić o trwałym utrzymaniu korzystnych tendencji. Zanieczyszczenia wód gruntowych powstają w warstwie gleby na skutek działalności rolniczej (nawozy, pestycydy, środki ochrony roślin), aktywności bytowych (przenikanie substancji pochodzących z miejsc gromadzenia odpadów, rezultaty czynności bytowych, związanych z zamieszkaniem, itp.), aktywności transportowych i gospodarczych, w najmniejszym stopniu, ale jednak zauważalnie także w wyniku przedostawania się substancji poprzez opady atmosferyczne (zanieczyszczone przez emisje zarówno lokalne jak i przenoszone wraz z ruchem mas powietrza z większych aglomeracji). Powyższe czynniki wpływają również na jakość wód powierzchniowych.

2.4. Struktura przyrodnicza obszaru, w tym różnorodność biologiczna

W ramach struktury przyrodniczej należy wyróżnić pięć typów ekostruktur, determinujących zróżnicowane warunki egzystencjalne i wegetacyjne – należą do nich grupy ekosystemów leśnych, polnych, łąkowych, terenów przywodnych i obszarów działalności inwestycyjnej (względnie obszarów osadniczych). Pod względem występowania tych zasadniczych typów większość obszaru gminy mieści się w pierwszych dwu kategoriach, aczkolwiek często poszczególne typy koegzystują ze sobą i oddziałują na siebie nawzajem. W związku z powyższym siedliska utrzymujące bioróżnorodność położone są blisko terenów planowanych do przekształceń cywilizacyjnych. W tę panoramę środowiska wpisują się zróżnicowane formy natury zarówno ze świata fauny jak i flory, występujące w jednym lub wielu obszarach.

W gminie Ustronie Morskie przeważają ekosystemy polny oraz leśny. Wymóg realizacji polityki zrównoważonego rozwoju sugeruje zachowywanie takich terenów i chronienie ich zapisami prawa miejscowego w ramach zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z Krajową Strategią Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej, ochrona winna się odwoływać do badania, monitorowania, ochrony i odtwarzania korytarzy ekologicznych, co winno wspomóc korzystne procesy wymiany genów między różnymi populacjami lokalnymi, zatrzymania procesu zmniejszania się zasobów

gatunków wrażliwych na antropogeniczne zmiany środowiska, ochrony gatunków kluczowych dla funkcjonowania ekosystemów. Za znaczące zagrożenie dla poprawnego stanu bioróżnorodności uznaje się introdukcję gatunków obcych, których pojawianie się na danym obszarze winno być poddane stałej kontroli, ograniczeniu, a w skrajnych przypadkach eliminacji, ze względu na potencjalne lub realne zagrożenia niesione dla stabilności rodzimych ekosystemów zarówno w ramach biotopu jak i biocenozy. Wpływ na właściwe i pożądane parametry środowiska mogą mieć organizmy zmodyfikowane genetycznie, których wprowadzaniu winno towarzyszyć monitorowanie jego skutków. Podobnie monitorowanie i aktywne działania winny dotyczyć gatunków konfliktowych bądź też wywołujących negatywny odbiór społeczny. Wskazuje się na znaczenie ochrony obszarów podmokłych, błotnych i przywodnych (z uwzględnieniem wód śródlądowych). W ramach ochrony siedlisk wydzielono aktywności i czynności niezbędne do podejmowania, by zapewnić bioróżnorodność. Dotyczy to zarówno sfery leśnictwa, sfery geologicznej powiązanej z gospodarką surowcową, sfery ochrony środowiska, jak i sfer kontroli i edukacji – monitoringu przyrodniczego oraz promocji i edukacji. Pośród wymienionych sfer bezpośrednio skutki dla omawianej kwestii ma poprawa jakości środowiska naturalnego przez zmniejszanie dotychczasowych zanieczyszczeń, w skrajnie negatywnych przypadkach obniżanie poziomów zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska. Elementy te (zanieczyszczenia) poprzez – nierzadko – swoje "ponadmiejskowe" oddziaływanie silnie pogarszają stan zróżnicowanych siedlisk fauny i flory doprowadzając do utraty potencjału biologicznego. Strategia wskazuje również intencje związane ze środowiskiem przyrodniczym. Propagować należy ochronę różnorodności w obszarach przyrzecznych oraz wzdłuż cieków wodnych, a także odtwarzać ich ciągłość ekologiczną. Na obszarach rolniczych, mających ogromny udział w powierzchni wyznaczonej granicami administracyjnymi, wspierać należy świadome działania w ramach agrocenozy, które pozostawać będą w zgodzie z naturalnymi (dzikimi) składnikami przyrody. Postuluje się tu zachowanie agrobioróżnorodności w prowadzeniu samej gospodarki rolnej, ochronę zadrzewień i zakrzewień śródpolnych, stanowiących naturalne bufory szczególnie dla świata zwierzęcego. Na obszarach ściśle zurbanizowanych należy chronić zieleń miejską i wdrażać w miarę możliwości nowe obszary, realizujące prymat nasadzeń gatunków rodzimych.

2.5. Powiązania obszaru z jego szerszym otoczeniem

Brzeg morski stanowi naturalny korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym, który łączy tereny w układzie równoleżnikowym. Jest on zawężony na wysokościach miejscowości nadmorskich. Zabudowa tych miejscowości oraz równoleżnikowy przebieg drogi wojewódzkiej nr 165 (dawnej drogi krajowej nr 11) stanowią przeszkody negatywnie wpływające na związek wybrzeża z południem. Swego rodzaju związkiem z otoczeniem jest pradolina nadmorska ciągnąca się od pradoliny rzeki Czerwonej przez Ustronie Morskie i Bagicz do doliny rzeki Parsęty. Jej odcinek stanowi obniżenie terenowe charakteryzujące się dużym stopniem zurbanizowania i przekształcenia. Łączy się ono z pradoliną rzeki Czerwonej.

W granicach miasta Kołobrzeg utworzono użytek ekologiczny „Ekopark Wschodni”. Graniczy on od północy z Kołobrzeskim Lasem, nie znalazł jednak swojego przedłużenia w gminie Ustronie Morskie.

We wschodniej części gminy Łasiński Las stanowi naturalne siedlisko oddzielające miejscowości od pozostałych terenów położonych na wschodzie. Dwa duże kompleksy leśne, jakimi są Łasiński oraz Kołobrzeski Las korzystnie wpływają na klimat Ustronia Morskiego. Zatrzymują zimne powietrze ze wschodu zimą oraz stwarzają korzystny mikroklimat. Szczególnie ważny zespół ekosystemów wzajemnie powiązanych i łączących wybrzeże z terenami wysoczyzny stanowi Kołobrzeski Las, którego duże połacie obejmuje nadmorskie lasy porastające bagna, tereny źródliskowe i żyzną wysoczyznę.

Powiązania wybrzeża z wyższym poziomem wysoczyzny w układzie południkowym są niewielkie. Wpływ na to ma równoleżnikowy charakter miejscowości nadbrzeżnych oraz przebieg drogi ekspresowej S-6 i drogi wojewódzkiej nr 165. Powiązania te odbywają się jedynie poprzez rzeki Malechowską Strugę oraz Łopieniczkę.

2.6. Ochrona zasobów przyrodniczych

Aktem prawnym regulującym sprawy w zakresie ochrony przyrody w Polsce jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.

Zgodnie z art. 6, ust. 1 tej ustawy formy przyrodnicze podlegające ochronie to:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo – krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

W granicach administracyjnych gminy Ustronie Morskie mamy do czynienia z następującymi formami ochrony przyrody:

- obszar chronionego krajobrazu Koszaliński Pas Nadmorski,
- obszar Natura 2000 – Specjalny obszar ochrony siedlisk Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski PLH320017,
- obszar Natura 2000 – Specjalny obszar ochrony siedlisk Dorzecze Parsęty PLH320007,
- obszar Natura 2000 – Obszar specjalnej ochrony ptaków Zatoka Pomorska PLB990003,
- 21 pomników przyrody (w tym grupy),

2.6.1. Obszary chronionego krajobrazu

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

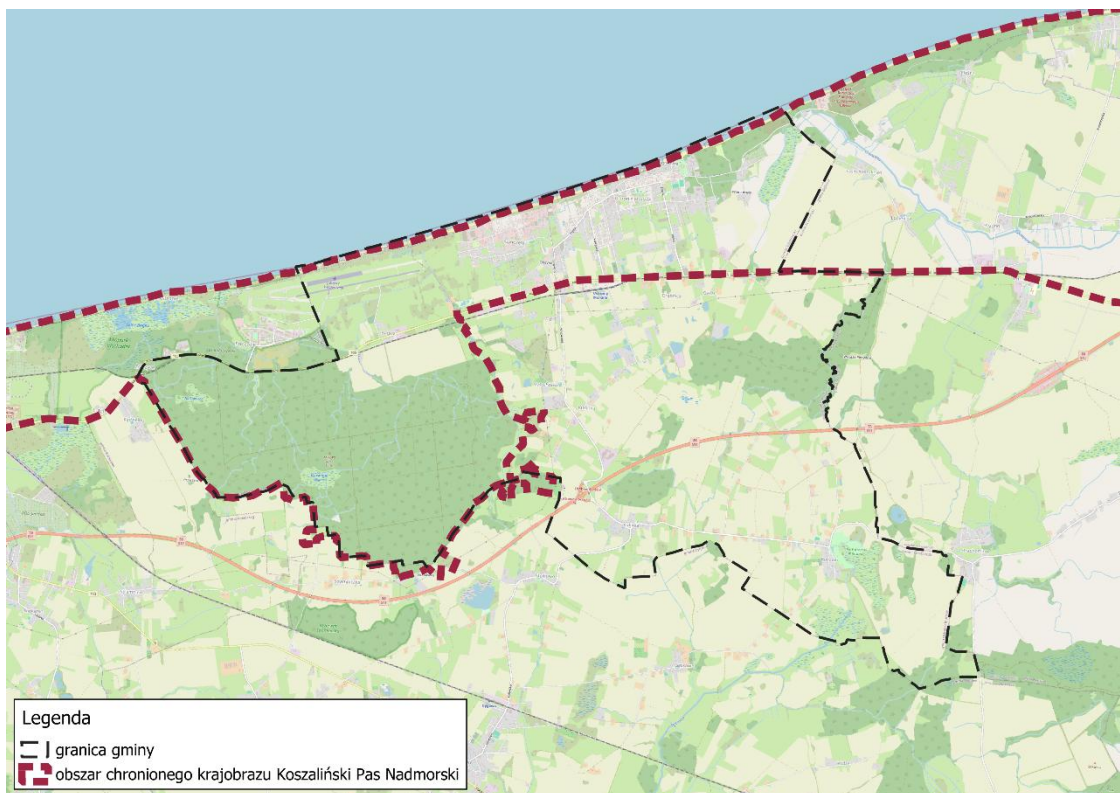
Koszaliński Pas Nadmorski to obszar chronionego krajobrazu (OChK) utworzony Uchwałą nr X/46/75 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie dnia 17 listopada 1975 r. w sprawie stref chronionego krajobrazu (Dz. U. WRN w Koszalinie Nr 9, poz. 49 z 1975 r.). Swoim obszarem obejmuje powiaty: kołobrzeski, koszaliński i sławieński, gminy: Kołobrzeg, Ustronie Morskie, Będzino, Mielno, Koszalin, Sianów, Darłowo, miasto Koszalin, Manowo, Dygowo. Powierzchnia obszaru wynosi 36 229 ha, zaś w granicach administracyjnych gminy Ustronie Morskie wynosi 2787 ha, gdzie swoim zasięgiem obejmuje obszar w pasie pomiędzy drogą wojewódzką nr 165 (dawną drogą krajową nr 11) a morską linią brzegową oraz tereny na zachód od Strugi Malechowskiej do zachodniej granicy gminy, w tym cały obszar Kołobrzeskiego Lasu, a także fragmentarycznie obszary leśne zlokalizowane na zachód od Strugi Malechowskiej, na wysokości Kukini i Kukinki.

Obszar stworzony został celem ochrony krajobrazu i walorów środowiska przyrodniczego, w szczególności pobraża Bałtyku wraz z pasmem wydym oraz jeziorami Jamno, Bukowo i Kopań. Koszaliński Pas Nadmorski to obszar bogaty w tereny klifowe, początkowe fazy wydym białych oraz wydymy szare, porośnięte lasami mieszanymi, buczyny, grądy subatlantyckie, dąbrowy, łągi oraz użytkowane ekstensywnie łąki świeże i podmokłe łąki eutroficzne. Wyróżnia go także pagórkowaty teren wysoczyzn morenowych z obniżeniami wytopiskowymi przecinany drobnymi ciekami jak i dolinami rzek.

Zgodnie z § 3 Uchwały nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu, na obszarach chronionego krajobrazu położonych na terenie województwa zachodniopomorskiego zakazuje się:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu)
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu

- drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
 - wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
 - dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybactwa;
 - likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
 - lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
 - lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od linii brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego.

Ryc. 9. Obszar chronionego krajobrazu Koszaliński Pas Nadmorski w granicach administracyjnych gminy Ustronie Morskie, oprac. 2024, Armageddon

W „Waloryzacji przyrodniczej gminy Ustronie Morskie” (2015 r.) proponuje się powiększenie obszaru chronionego krajobrazu Kołobrzeski Pas Nadmorski o dolinę Malechowskiej Strugi ze względu na walory krajobrazowe oraz zróżnicowanie siedliskowe gatunków.

Ponadto w sporządzonej waloryzacji rekomenduje się również utworzenie obszaru chronionego krajobrazu Łasiński Las, który stanowi kompleks leśny we wschodniej części gminy Ustronie Morskie. Przedmiotem ochrony są walory krajobrazowe i przyrodnicze obszaru morenowego pokrytego żyznymi lasami liściastymi o charakterze półnaturalnym.

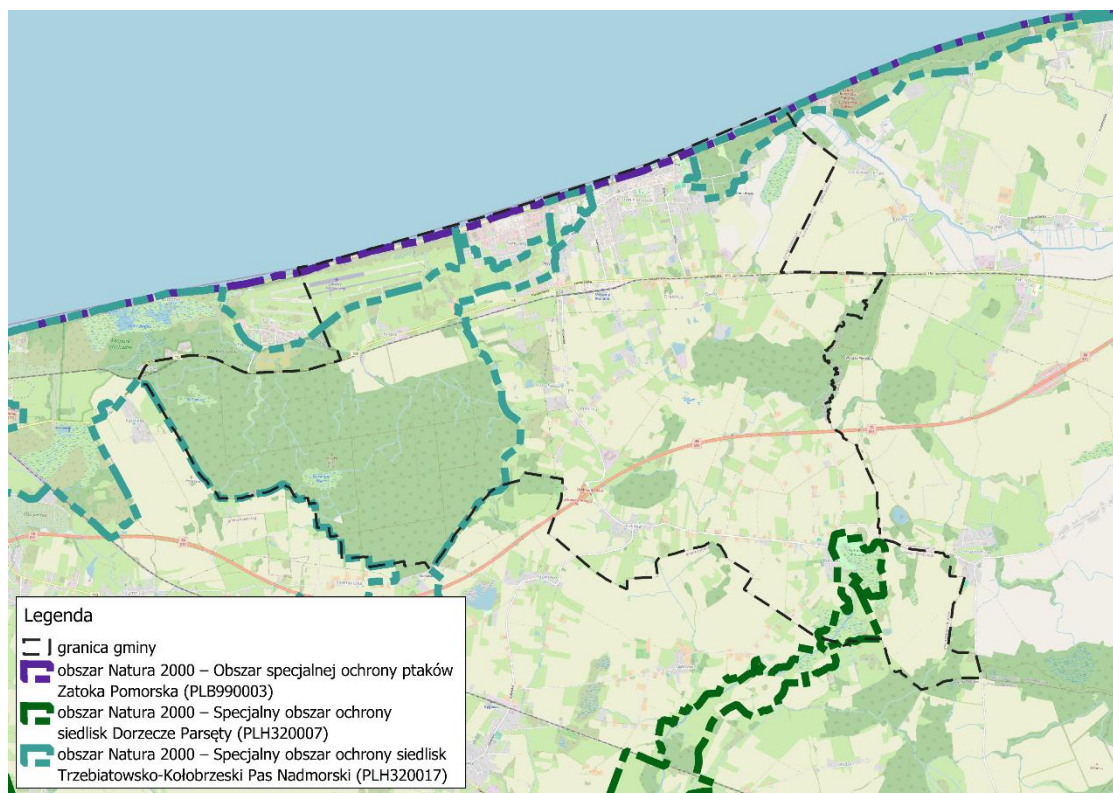
2.6.2. Obszary Natura 2000

Zgodnie z art. 33 ust. 1 i art. 34 ust. 1 i 2 ustawy z 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody na obszarach Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących osobno lub w połączeniu z innymi działaniami znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Ponadto, jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000. W przypadku gdy znaczące negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk i gatunków priorytetowych, zezwolenie może zostać udzielone wyłącznie w celu:

- ochrony zdrowia i życia ludzi;
 - zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
 - uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędnym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego;
- wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej.

Ryc. 10. Obszary Natura 2000 w granicach administracyjnych gminy Ustronie Morskie, oprac. 2024, Armageddon

Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski

W granicach administracyjnych gminy znajduje się specjalny obszar ochrony siedlisk Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski PLH320017 (SOOS). Wyznaczony został on na podstawie Dyrektywy Siedliskowej (Habitatowej) 92/43/EWG decyzją Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. Powierzchnia tego obszaru w granicach administracyjnych gminy Ustronie Morskie wynosi 1792,25 ha, zaś całkowita powierzchnia tego obszaru wynosi 17 468,79 ha i położona jest w gminach: Rewal, Karnice, Trzebiatów, Kołobrzeg, Ustronie Morskie, Dygowo i Będzino.

W gminie Ustronie Morskie Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski swoim zasięgiem obejmuje obszar Kołobrzeskiego Lasu, tereny zlokalizowane pomiędzy Kołobrzeskim Lasem a lotniskiem w Bagiczu, pas dolinny zlokalizowany na południe od tkanki osadniczej Sianożętów, ciągnący się w kierunku morskiej linii brzegowej pomiędzy Sianożętami i Ustroniem Morskim, obejmując jednocześnie swym zasięgiem fragmentarycznie istniejące tereny osadnicze tych dwóch miejscowości. W granicach *Trzebiatowsko-Kołobrzeskiego Pasa Nadmorskiego* znajdują się również, zlokalizowane w północno-wschodniej części gminy obszary lasów chronionych (strefa pomiędzy Ustroniem Morskim, Wieniotowem a morzem Bałtyckim).

Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski jest obszarem o dużej różnorodności biologicznej. W ostoi dominującym typem są siedliska łąkowe i zaroślowe zajmujące 44% powierzchni ostoi. Znaczące powierzchnie zajmują także siedliska rolnicze (21%) oraz lasy iglaste (13%).

Dodatkowym aktem prawnym dotyczącym Trzebiatowsko-Kołobrzeskiego Pasa Nadmorskiego jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony

siedlisk Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski (PLH320017). W Rozporządzeniu stwierdzono występowanie 22 typów siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony:

Lp.	Kod	Nazwa siedliska
1.	1130	Estuaria
2.	1150	Laguny przybrzeżne
3.	1210	Kidzina na brzegu morskim
4.	1230	Klify na wybrzeżu Bałtyku
5.	1330	Solniska nadmorskie (<i>Glauco-Puccinietalia</i> część - zbiorowiska nadmorskie)
6.	2110	Inicjalne stadia nadmorskich wydmy białych
7.	2120	Nadmorskie wydmy białe (<i>Elymo-Ammophiletum</i>)
8.	2130	Nadmorskie wydmy szare
9.	2160	Nadmorskie wydmy z zaroślami rokitnika
10.	2170	Nadmorskie wydmy z zaroślami wierzy piaskowej
11.	2180	Lasy mieszane i bory na wydmach nadmorskich
12.	2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi
13.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>
14.	4010	Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (<i>Ericion tetralix</i>)
15.	4030	Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphyllion</i>)
16.	6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)
17.	7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)
18.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji
19.	9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)
20.	9160	Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)
21.	91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino</i>)
22.	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)

Tab. 3. Typy siedlisk wymienione w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski (PLH320017)

Zgodnie z Rozporządzeniem stwierdzono tu również występowanie jednego gatunku roślin oraz jednego gatunku zwierząt innego niż ptaki, będące przedmiotem ochrony na specjalnym obszarze ochrony siedlisk Trzebiatowsko-Kołobrzeskiego Pasa Nadmorskiego:

Lp.	Nazwa polska	Nazwa naukowa
1.	Selery błotne	<i>Apium repens</i>

Tab. 4. Gatunki roślin wymienione w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski (PLH320017)

Lp.	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Populacja
1.	Minóg rzeczny	<i>Lampetra fluviatilis</i>	rozrodcza

Tab. 5. Gatunki zwierząt innych niż ptaki wymienione w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Trzebiatowsko-Kołobrzeski Pas Nadmorski (PLH320017)

Dorzecze Parsęty

W granicach administracyjnych gminy mamy do czynienia również ze specjalnym obszarem ochrony siedlisk Dorzecze Parsęty (PLH320007) (SOOS) który wyznaczony został na podstawie Dyrektywy Siedliskowej (Habitatowej) 92/43/EWG decyzją Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. Powierzchnia tego obszaru w granicach administracyjnych gminy Ustronie Morskie wynosi 103,29 ha, zaś całkowita powierzchnia tego obszaru wynosi 27 710,43 ha i położona jest w gminach: Białogard, Karlino, Tychowo, Dygowo, Gościno, Kołobrzeg, Ustronie Morskie, Bobolice, Barwice, Borne Sulinowo, Grzmiąca, Szczecinek, Polczyn-Zdrój, Rąbino i Sławoborze.

W gminie Ustronie Morskie Dorzecze Parsęty swoim zasięgiem obejmuje obszar parku w Rusowie oraz tereny zlokalizowane na południe od historycznej części tej wsi, aż do południowych granic gminy.

Dodatkowym aktem prawnym dotyczącym Dorzecza Parsęty jest Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dorzecze Parsęty (PLH320007). W Rozporządzeniu stwierdzono występowanie 24 siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony:

Lp.	Kod	Nazwa siedliska
1.	3110	Śródlądowe błotniste solniska z solirodkiem (<i>Solicornion ramosissimae</i>)
2.	1340	Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwały (<i>Glauco-Puccinietalia</i> , część – zbiorowiska śródlądowe)
3.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>
4.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne
5.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (<i>Ranunculion fluitantis</i>)
6.	3270	Zalewane muliste brzegi rzek
7.	4010	Wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym (<i>Ericion tetralix</i>)
8.	4030	Suche wrzosowiska (<i>Calluno-Genistion</i> , <i>Pohlio-Callunion</i> , <i>Calluno-Arctostaphylion</i>)
9.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion</i>)
10.	6430	Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)
11.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)
12.	7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)
13.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji
14.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)
15.	7150	Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku <i>Rhynchosporion</i>
16.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
17.	9110	Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)
18.	9130	Żyzne buczyny (<i>Dentario glandulosae-Fagenion</i> , <i>Galio odorati-Fagenion</i>)
19.	9160	Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)

20.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> , <i>Tilio-Carpinetum</i>)
21.	9190	Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (<i>Betulo-Quercetum</i>)
22.	91D0	Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino</i>)
23.	91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)
24.	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)

Tab. 6. Typy siedlisk wymienione w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dorzecze Parsęty (PLH320007)

Zgodnie z Rozporządzeniem stwierdzono tu również występowanie ośmiu gatunków zwierząt innych niż ptaki, będące przedmiotem ochrony na specjalnym obszarze ochrony siedlisk Dorzecze Parsęty:

Lp.	Nazwa polska	Nazwa naukowa	Populacja
1.	Głowacz białopłetwy	<i>Cottus gobio</i>	osiadła
2.	Koza	<i>Cobitis taenia</i>	osiadła
3.	Kumak nieziny	<i>Bombina bombina</i>	osiadła
4.	Łosoś atlantycki	<i>Salmo salar</i>	rozrodcza
5.	Minóg rzeczny	<i>Lampetra fluviatilis</i>	rozrodcza
6.	Minóg strumieniowy	<i>Lampetra planeri</i>	osiadła
7.	Pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita</i> (<i>Osmoderma barnabita</i>)	osiadła
8.	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	osiadła

Tab. 7. Typy siedlisk wymienione w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Dorzecze Parsęty (PLH320007)

Zatoka Pomorska

Zatoka Pomorska PLB990003 jako obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) wyznaczona została na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313), który został następnie 3 razy zmieniany. Najświeższym aktem prawnym dotyczącym niniejszej formy ochrony przyrody jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz. 133). Jest to obszar morski graniczący z Gminą Ustronie Morskie. Jego powierzchnia wynosi 309 154,9 ha. Jako akwen charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem dna morskiego, od piaszczystych ławic po żwirowiska i głazowiska. W centralnej części Zatoki znajduje się duże wypływanie zwane Ławicą Odrzańską.

Lp.	Kod	Nazwa siedliska
1.	A200	Alka zwyczajna (<i>Alca torda</i>)
2.	A202	Nurnik (<i>Cephus grylle</i>)
3.	A064	Łodówka (<i>Clangula hyemalis</i>)
4.	A002	Nur czarnoszyi (<i>Gavia arctica</i>)
5.	A066	Uhla (<i>Melanitta fusca</i>)
6.	A065	Markaczka (<i>Melanitta nigra</i>)
7.	A069	Szlachar (<i>Mergus serrator</i>)
8.	A007	Perkoz rogaty (<i>Podiceps auritus</i>)

9.	A005	Perkoz dwuczuby (<i>Podiceps cristatus</i>)
10.	A006	Perkoz rdzawoszyi (<i>Podiceps grisegena</i>)

Tab. 8. Gatunki i ich siedliska będące przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Zatoka Pomorska

Podstawowym zagrożeniem dla obszaru Zatoki Pomorskiej są istniejące i planowane tu farmy elektrowni wiatrowych, a także takie formy rybołówstwa jak sieci stawne i sznury hakowe.

2.6.3. Pomniki przyrody

Zgodnie z art. 40, ust.1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

Na obszarze Gminy Ustronie Morskie ustanowiono 21 pomników przyrody. Ponadto, w „Waloryzacji Przyrodniczej gminy Ustronie Morskie” opracowanej w 2015 roku wskazuje się na kolejne 41 (pierwotnie 42) potencjalne pomniki przyrody. Uznaje się je jako projektowane.

Lp.	Gatunek	Lokalizacja	Wysokość [m]	Obwód [cm]	Pierśnica [cm]	Forma
1.	Daglezja zielona (Jedlica Douglasa) - Pseudotsuga menziesii	Nadleśnictwo Gościno obr. Dygowo, Leśnictwo Bagicz, oddz. 27a	38	311, 342	99, 109	grupa
2.	Daglezja zielona (Jedlica Douglasa) - Pseudotsuga menziesii	Nad.Gosc.Obręb Dyg.leśn.Bagicz, oddz.31k	30	210	67	poj.
3.	Daglezja zielona (Jedlica Douglasa) - Pseudotsuga menziesii	Obręb leśn.Dygowo,leśn. Bagicz, Oddz.31k	30	229	73	poj.
4.	Daglezja zielona (Jedlica Douglasa) - Pseudotsuga menziesii	Nadleśnictwo Gościno Leśnictwo Bagicz, oddz. 32c	30	346, 220	110, 70	grupa
5.	Dąb szypułkowy „Warcisław” - Quercus robur	Nadleśnictwo Gośc, obr. Dygowo, Leśnictwo Bagicz, przy granicy oddziałów 50 i 51	30	641	204	poj.
6.	Dąb szypułkowy „Bolesław” - Quercus robur	Nadleśnictwo Gośc.Obręb Dyg.leśn.Bagicz, oddz. 21b	30	707	225	poj.

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe
na potrzeby planu ogólnego gminy Ustronie Morskie

7.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	Na wydmie obok przystani rybackiej	20, 25, 25, 25	286, 295, 311, 280	91, 94, 99, 89	grupa
8.	Żywotnik zachodni - <i>Thuja occidentalis</i> (2), Daglezja zielona (Jedlica Douglasa) - <i>Pseudotsuga menziesii</i> (2)	Leśnictwo Bagicz, oddz. 32c	22, 22, 25, 25	258, 160, 242, 160	82, 51, 77, 51	grupa
9.	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	W parku	24	581	185	poj.
10.	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	W parku	25	575	183	poj.
11.	Platan klonolistny - <i>Platanus xacerifolia</i> (<i>Platanus xhispanica</i>)	w parku	28	631	201	poj.
12.	Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i>	W parku	31	657	209	poj.
13.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) - <i>Fagus sylvatica</i>	W parku	24	361	115	poj.
14.	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	W parku	24	437	139	poj.
15.	Jesion wyniosły - <i>Fraxinus excelsior</i>	W parku	22	355	113	poj.
16.	Lipa drobnolistna - <i>Tilia cordata</i>	W parku	22	506	161	poj.
17.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	przy boisku sportowym, Klub Sport Astra	25	358	114	poj.
18.	Dąb szypułkowy - <i>Quercus robur</i>	Nadleśnictwo Gościno, oddz. 19c	22	289	92	poj.
19.	Dąb szypułkowy „Władysław” - <i>Quercus robur</i>	na nieruchomości położonej w Sianożętach przy ul. Lotniczej 28 o numerze ewidencyjnym 36/1 z obrębu 28	-	264	84	poj.
20.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) „Jan” - <i>Fagus sylvatica</i>	na nieruchomości położonej w Sianożętach przy ul. Północnej 2A o numerze ewidencyjnym 19/39 z obrębu 28	-	440	140	poj.
21.	Buk pospolity (Buk zwyczajny) „Buk Mass” - <i>Fagus sylvatica</i>	na nieruchomości położonej w Sianożętach przy ul. Północnej 2A o	-	343	109	poj.

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe
na potrzeby planu ogólnego gminy Ustronie Morskie

		numery ewidencyjne 19/39 z obrębu 28				
--	--	--	--	--	--	--

Tab. 9. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Ustronie Morskie

Lp.	Gatunek	Lokalizacja	Obwód c[m]
1.	Dwa dęby szypułkowe Quercus robur	Las Łasiński: oddz. 302 g	570, 385
2.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Łasiński: oddz. 302 g	440
3.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Łasiński: oddz. 302 g	400
4.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Łasiński: oddz. 302 g	570
5.	Buk zwyczajny Fagus sylvatica	Las Łasiński: oddz. 342 c	495
6.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Łasiński: oddz. 306 a	405
7.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Łasiński: oddz. 306 a	460
8.	Czereśnia ptasia Prunus avium	Las Łasiński: oddz. 310 f	275
9.	Buk zwyczajny Fagus sylvatica	Las Łasiński: oddz. 306 f	425
10.	Jesion wyniosły Fraxinus excelsior	Rusowo: przy skrzyżowaniu dróg w centrum wsi	390
11.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Rusowo: park podworski	445
12.	Buk zwyczajny Fagus sylvatica	Zadrzewienie na skarpie nad strumieniem na północny zachód od Malechowa. Dz. nr 110	415
13.	Buk zwyczajny Fagus sylvatica	Malechowo: przy gruntowej drodze, buk po stronie wschodniej, dąb po zachodniej	Bk:345 Db: 375
14.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Malechowo: zadrzewienie w dolinie strumienia na zachód od wsi	375
15.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 31i przy rozstaju dróg	375
16.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 48 a	400
17.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 41 b	415
18.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 41 b	490
19.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 15 c	470
20.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 15 c	405
21.	Buk zwyczajny Fagus sylvatica	Las Kołobrzeski: oddz. 15 c	400
22.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 15 c	390

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe
na potrzeby planu ogólnego gminy Ustronie Morskie

23.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 15 c, skraj lasu przy linii kolejowej	405
24.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 5 p	405
25.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 5 p	505
26.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 5 p, skraj lasu przy drodze Kołobrzeg-Koszalin	425
27.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 5 p	445
28.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 5 p	620
29.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 5 p	505
30.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 5 p	370
31.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 4 j	375
32.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 4 j	360
33.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 4 j	398
34.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 4 j , przy drodze	405
35.	Buk zwyczajny Fagus sylvatica	Las Kołobrzeski: oddz. 4 j	360
36.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 4 j	435
37.	Buk zwyczajny Fagus sylvatica	Las Kołobrzeski: oddz. 4 j	425
38.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 3 h	580
39.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 3 h	430
40.	Dąb szypułkowy Quercus robur	Las Kołobrzeski: oddz. 3 h	415
41.	Cypryśnik błotny Taxodium distichum	Las Kołobrzeski: oddz. 14 f	195+220

Tab. 10. Wykaz projektowanych pomników przyrody na terenie gminy Ustronie Morskie, źródło: Waloryzacja przyrodnicza gminy Ustronie Morskie, 2015.

2.6.4. Użytki ekologiczne

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, tj.

- naturalne zbiorniki wodne,
- śródpolne i śródleśne oczka wodne,
- kępy drzew i krzewów,
- bagna,
- torfowiska,

- wydmy,
- płaty nieużytkowanej roślinności,
- starorzecza,
- wychodnie skalne,
- skarpy,
- kamieńce,
- siedliska przyrodnicze,
- stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Na terenie gminy Ustronie Morskie mamy do czynienia obecnie z 7 obszarami wyznaczonymi w „Waloryzacji przyrodniczej gminy Ustronie Morskie” jako projektowane użytki ekologiczne. Do projektowanych użytków ekologicznych należą:

UE - 1 Klify w Wieniotowie

Proponowany użytek ekologiczny leży w Ustroniu Morskim. Ochroną ma być objęta roślinność wydmy u podnóża i na zboczach klifów a także roślinność leśna i zaroślowa w koronach klifów. Wskazuje się tu na stworzenie wystarczającego zaplecza sanitarnego w sąsiedztwie plaży, systematyczne uprzątnięcie terenu, a w szczególności skuteczne egzekwowanie zakazu wstępu na wydmy i klify.

UE - 2 Oczko śródpolne II - Ustronie Morskie

Ochronie mają podlegać siedliska marginalne. Gatunki cenne przyrodniczo reprezentowane są przez zbiorowiska: *Spirodeletum polyrhizae*, *Charetum foetidae*, *Potametum natantis*, *Typhetum latifoliae*. Do innych cennych gatunków należy zaliczyć *Chara foetida*. Należy utworzyć tu strefę otulinową chroniącą obiekt przed środkami użytkowymi w rolnictwie.

UE - 3 Gwizd

Użytek ten zlokalizowany jest na działce nr ewid. 300/2 w miejscowości Gwizd. Ochronie mają podlegać siedliska marginalne. Do cennych gatunków należy zaliczyć przede wszystkim *Gagea spathacea*. Wskazuje się tu na zakaz wykonywania rębni zupełnej oraz usunięcie odpadów.

UE - 4 Przyleśne Oczko

Użytek ten zlokalizowany jest w obrębie ewidencyjnym Gwizd. Ochronie ma podlegać cenna roślinność wodna. Występują tu cenne gatunki fauny takie jak: grzebiuszka ziemna, żaba zielona i brunatna oraz ropucha szara. Jest to również miejsce lęgu ptaków wróblowatych. Wskazuje się tu na utrzymanie dotychczasowych stosunków wodnych oraz utworzenie strefy ochronnej izolującej oczko od pobliskich pól.

UE - 5 Kopuła

Użytek ten zlokalizowany jest w oddziale 62 w Kukinii. Ochronie podlegać ma zdegradowany biotop torfowiska kopułowego. Należy przywrócić tu pierwotne stosunki wodne. Proponuje się także usunąć część zarośli wierzbowych celem stworzenia otwartych siedlisk mogących sprzyjać ekspansji torfowców i regeneracji roślinności torfowiska kopułowego.

UE – 6 Torfowisko koło Rusowa

Jest to niewielki użytek leżący w oddziale 332A w Rusowie. Ochronie mają podlegać torfowiska przejściowe z typową roślinnością obejmującą zróżnicowane stadia sukcesyjne – od zarastającego jeziora dystroficznego poprzez różnego rodzaju mszary (w tym przerośnięte welnianką pochwowatą) po brzezinę bagienną. Wskazuje się na zachowanie stosunków wodnych, zakaz wędkowania oraz ewentualnie usuwanie nalotu drzew.

UE - 7 Oczko

Użytek zlokalizowany na południe od Rusowa. Ochronie mają podlegać siedliska zwierząt chronionych i rzadkich. Cennymi gatunkami występującymi w obrębie użytku są: błotniak stawowy, ropucha szara oraz żaby: trawna i moczarowa, kokoszka wodna, trzcinniczek, potrzos. Wskazuje się na zatwierdzenie obszaru jako użytku ekologiczny.

2.6.5. Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Zgodnie z art. 43 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Na terenie gminy Ustronie Morskie mamy do czynienia z jednym obszarem wyznaczonym w „Waloryzacji przyrodniczej gminy Ustronie Morskie” jako projektowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy – „Rusowo”. Obszar ten obejmuje park podworski wraz z terenami podmokłymi i lasami na południowy-wschód od miejscowości Rusowo. Ochrona obejmuje zachowanie zróżnicowanego krajobrazu kulturowego i naturalnego z zabytkowym drzewostanem parkowym, płacami grądów, buczyn, olsów i łązowisk oraz łąk wilgotnych i szuwarów. Wskazuje się na objęcie ochroną pomnikowych okazów drzew; zachowanie obecnych stosunków wodnych.

2.6.6. Obszary cenne przyrodniczo

Na obszarze gminy istnieją 3 obszary sklasyfikowane w „Waloryzacji przyrodniczej gminy Ustronie Morskie” jako cenne przyrodniczo. Obszary te zlokalizowane są na terenie całej gminy.

OC 1

Obszar ten stanowi proponowany wcześniej użytek ekologiczny „Korona i Zaplecze Klifu”. Znajdują się tu cenne gatunki takie jak: kukułka plamista, kukułka krwista, turzycza Oedera, turzycza najeżona, sitowie jeziorne, szelężnik większy, konwalia majowa, bluszcz pospolity, przytulia wonna, turzycza piaskowa,

lepiężnik kutnerowaty. Jest to również miejsce lęgowe dla gąsiorki oraz dziwonii – gatunków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej.

OC 2

Obszar ten obejmuje Lotnisko Bagicz. Znajdują się cenne gatunki takie jak: strumieniówka, karlik mały, karlik większy oraz borowiec wielki.

OC 3

Obejmuje fragment obszaru leśnego z siedliskiem Grąd subatlantycki w rejonie wsi Gwizd.

2.7. Walory krajobrazu kulturowego i jego ochrona prawna

2.7.1. Rejestr i ewidencja zabytków

Na terenie Gminy znajduje się wiele interesujących obiektów związanych z dziedzictwem kulturowym regionu. W przestrzeni najsilniej zaznaczają swoją obecność obiekty kubaturowe, przede wszystkim obiekty architektury mieszkaniowej i turystycznej. Na uwagę zasługują również obiekty architektury sakralnej oraz wyróżniające się w przestrzeni historyczne układy przestrzenne.

Na terenie gminy nie zachowały się dawne rezydencje szlacheckie; XIX-wieczny pałac w Rusowie został rozebrany po 1945 r. Z kolei zespoły folwarczne w Rusowie i Gwizdzie zostały wyburzone, zachował się jedynie dziedziniec z przebudowanymi obiektami i domem rządcy w Wieniotowie, gdzie na uwagę zasługuje oryginalny, wieżowy spichlerz. Z architektury sakralnej wyróżnia się XIV wieczny kościół gotycki, z elementami zabytkowego wyposażenia w Rusowie który stanowi dominantę architektoniczno-przestrzenną oraz współczesny kościół o stylizowanej (neogotyckiej) formie, ulokowany przy poprotestanckiej (XIX-wiecznej) kaplicy w Ustroniu Morskim.

W obrębie średniowiecznych wsi placowych, a także XIX-wiecznych kolonii dominują zagrody chłopskie średnio i pełnorolne, które odzwierciedlają historycznie wykształcone podziały własnościowe. Współcześnie niektóre zagrody zostały zaadaptowane do nowych funkcji (rzemieślniczych, turystyczno-wczasowych), a także wyburzono część obiektów gospodarczych.

Wśród historycznych obiektów mieszkalnych mamy do czynienia głównie z domami murowanymi, parterowymi (z mieszkalnym poddaszem), z dachami 2-spadowymi, z elementami detalu architektonicznego, bud. w okresie 4 ćw. XIX – 1 ćw. XX w. Sporadycznie zachowały się domy ryglowe (np. Kukinia i Kukinka), które obecnie jednak są nieużytkowane lub są w stanie ruiny.

Z zabudowy przemysłowej i użyteczności publicznej na uwagę zasługują zachowane zespoły budynków stacji kolejowej w Bagiczu i Ustroniu, czy też budynki szkolne (Rusowo, Kukinia, Kukinka, Sianożęty), wzniesione na pocz. XX w, o oryginalnych formach architektonicznych, z elementami detalu i snycerki. Wśród obiektów oświaty wyróżnia się również dawny kompleks szkoły rolniczej w Ustroniu Morskim (obecnie ośrodek wczasowy), o historycznej strukturze zabudowy (z l. 20/30-tych XX w.) Ponadto należy zwrócić tu uwagę na unikalny element w krajobrazie wsi Rusowo jakim jest cylindryczna (ceglano-

metalowa) wieża ciśnień z 1908 r. W kilku wsiach (np. Gwizd, Kukinia) zachowały się również ceglane (wieżowe) trafostacje z lat 20-tych XX w.

Gmina ze względu na swój turystyczny charakter wyróżnia się dużą liczbą zlokalizowanych głównie w Ustroniu Morskim, ale i również w Sianożętach (często adaptowanych na swą obecną funkcję) historycznych obiektów wczasowych, o zróżnicowanych formach, materiale i metryce. W obrębie przymorskiej części Ustronia Morskiego można wyróżnić kilka typów takiego wpisującego się w nową architekturę budownictwa, tj. wille, pensjonaty, kamieniczki, domy wczasowe czy niewielkie budynki typu wczasowego.

Na obszarze Gminy Ustronie Morskie wyróżniają się takie układy przestrzenne jak:

- placowe (owalnice, okolnice) o średniowiecznej metryce – Rusowo i Kukinia, częściowo przekształcone przez rozwój majątku szlacheckiego i kolonie chłopskie (Rusowo),
- liniowe (ulicówki) – o zróżnicowanej metryce, w większości ukształtowane w okresie XVIII-wiecznej kolonizacji i po XIX-wiecznych reformach agrarnych (Bagicz, Sianożęty, Kukinka),
- wielodrożnice – wykształcona w 1 poł. XX w. przymorska kompozycja (wczasowo-uzdrowiskowa) Ustronia Morskiego,
- folwarki – niewielkie założenia (podwórze) – Wieniotowo, Gwizd,
- przysiółki i wybudowania – pojedyncze lub kilkubudynkowe zagrody chłopskie (Chróstowo, Stęszycy).
- leśniczówka – historyczne założenie w Malechowie.

Wśród cennych historycznie elementów przestrzeni gminy należy również wskazać układy zieleni. Do najcenniejszych wśród nich należy zaliczyć wpisany do rejestru zabytków nieruchomości województwa zachodniopomorskiego park pałacowy w Rusowie o powierzchni 36,67 ha z połowy XIX w. Na uwagę zasługują dość licznie występujące jak na gminę tej wielkości cmentarze, w Bagiczu, Kukini, Ustroniu Morskim i po dwa w Kukince i Rusowie. Obecnie jednak czynny jest jedynie cmentarz w Ustroniu Morskim i jeden z cmentarzy w Rusowie, a pozostałe z nich nieużytkowane, często są w złym stanie, z zniszczonymi bądź bez nagrobków, ze sporadycznie zachowanym starodrzewem. Z elementów zieleni należy również wskazać na aleje i szpalery które były pierwotnie wytyczone pomiędzy wsiami lub w obrębie układów przestrzennych. Na szczególną uwagę zasługuje aleja lipowa w obrębie wsi Bagicz, aleja z podwójnym szpalerem wzdłuż ul. Kolejowej w Ustroniu Morskim oraz śródpolna aleja lipowa w obrębie koloni chłopskiej Rusowo.

Na terenie gminy Ustronie Morskie znajdują się 3 obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomości województwa zachodniopomorskiego (tab. 11) oraz 149 obiektów wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ) gminy Ustronie Morskie (tab. 12).

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe
na potrzeby planu ogólnego gminy Ustronie Morskie

L.p.	Lokalizacja / Adres	Obiekt	Numer	Data	Numer decyzji
1.	Rusowo	kościół MB Różańcowej	1069	1964-04-09	Kl.IV.Oa/5/64
2.	Rusowo	park dworski	918	1976-11-30	Kl.IV.5340/9/76
3.	Rusowo	wodociągowa wieża ciśnień	1127	2012-10-15	DZ.5130.28.2012.AR

Tab. 11. obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa zachodniopomorskiego

L.p.	Lokalizacja / Adres	Nr działki ewidencyjnej	Obiekt	Datowanie
BAGICZ				
1.	Nr 5	7/18	dom mieszkalny	XIX/XX w.
2.	Nr 7	71/3	stacja kolejowa „Bagicz”, ob. stacja kolejowa i dom mieszkalny	lata 10-te XX w.
3.	Nr 7	71/3	szalet, ob. budynek gospodarczy	lata 10-te XX w.
4.	pln. część historycznej wsi; w osi głównej drogi wiejskiej	31/22	aleja lipowa	1 poł. XX w.
5.	-	63	cmentarz polowy	2 poł. XIX w.
GWIZD				
6.	Nr 4	10	dom mieszkalny	1926 r.
7.	Nr 18	18/1	dom mieszkalny	lata 10-te XX w.
KUKINIA				
8.	nr 3-3a	210/3, 210/4, 210/5	dom mieszkalny	pocz. XX w.
9.	Nr 4	201/1	dom mieszkalny	k. XIX w.
10.	Nr 6	190/1	dom mieszkalny	k. XIX w.
11.	Nr 7	185/3	dom mieszkalny	pocz. XX w.
12.	Nr 16b	270	świątlica wiejska	1925 r.
13.	Nr 19	157/2	szkoła, ob. dom mieszkalny	1901 r.
14.	Nr 25	269	dom mieszkalny	1905 r.
15.	Nr 29	118/4	dom mieszkalny	pocz. XX w.
16.	Nr 31	115/1	dom mieszkalny	pocz. XX w.
17.	Nr 40	105	dom mieszkalny	pocz. XX w.
18.	na pld. krańcu wsi, po pld. str. drogi do Dygowa	175	cmentarz poewangelicki	pocz. XX w.
19.	-	-	układ przestrzenny - ruralistyczny wsi	XIII w.
KUKINKA				
20.	Nr 3	45	dom mieszkalny	1922 r.
21.	Nr 7	38/23	dom mieszkalny	poł. XIX w., przeb. lata 30-te XX w.
22.	Nr 14	24	szkoła, ob. dom mieszkalny	pocz. XX w.
23.	k. nr 21	29	cmentarz ewangelicki (wiejski)	pocz. XX w.

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe
na potrzeby planu ogólnego gminy Ustronie Morskie

24.	na zachodnim krańcu wsi, w kompleksie leśnym	31/7	cmentarz ewangelicki (leśny)	pocz. XX w.
RUSOWO				
25.	Nr 3	184	dom mieszkalny	lata 10-te XX w.
26.	Nr 7	160	dom mieszkalny	lata 10-te XX w.
27.	Nr 9	154	cmentarz przykościelny	poł. XIV w.
28.	Nr 9	154	kościół MB Różańcowej	1 poł. XIV w.; 1684 r.
29.	Nr 10-11	159/5, 167/5	dom mieszkalny	pocz. XX w.
30.	Nr 21	148	dom mieszkalny	1910 r.
31.	Nr 27-27a	109/2, 110/4	gospoda, ob. gospoda i sklep	lata 10-te XX w.
32.	Nr 28	142	kuźnia	pocz. XX w.
33.	Nr 29	140/7	dom mieszkalny	lata 10-te XX w.
34.	Nr 30	111/5	szkoła, ob. dom mieszkalny	lata 10-te XX w.
35.	Nr 30	111/2	stodoła	4 ćw. XIX w.
36.	Nr 32	136/1	mleczarnia, ob. dom mieszkalny	lata 10-te XX w.
37.	Nr 41	119/2	dom mieszkalny	lata 10-te XX w.
38.	Nr 58	8/10	dom mieszkalny	pocz. XX w.
39.	na pn. krańcu wsi, po wsch. str. drogi	100	wodociągowa wieża ciśnień	1908 r.
40.	po zach. str. wsi	162	cmentarz komunalny	k. XIX w
41.	po płu. str. historycznego układu rural.	228	aleja lipowa	pocz. XX w.
42.	we wsch. części wsi	320/18, 320/16, 332/5, 342	park dworski	2 poł. XIX w.
43.	we wsch. części wsi	320/16	ruiny pałacu (schody)	2 poł. XIX w.
44.	w parku pałacowym	332/5	ruiny wieży widokowej	2 poł. XIX w.
45.	obszar w odległości do 1,5 km od strefy „B” ochr. konserw.	-	ekspozycja układu przestrzennego	-
46.	-	-	owalnicowy układ przestrzenny wsi	XII w.
SIANOŻĘTY				
47.	Olszyna 2	151/5	dom mieszkalny	lata 20-te XX w.
48.	Olszyna 5	111/3	dom mieszkalny	XIX/XX w.
49.	Ul. Kwiatowa 30	43/5	dom młynarza, ob. dom mieszkalny	XIX/XX w.
50.	Ul. Lotnicza 1a	65/19	dom mieszkalny	lata 10-te XX w.
51.	Ul. Lotnicza 5	56/15	dom mieszkalny	XIX/XX w.
52.	Ul. Lotnicza 13	54/5	dom mieszkalny	lata 20-te XX w.
53.	Ul. Lotnicza 16	29/3	dom mieszkalny	XIX/XX w.
54.	Ul. Lotnicza 18	30/4	dom mieszkalny	pocz. XX w.
55.	Ul. Lotnicza 22	32/4	dom mieszkalny	XIX/XX w.
56.	Ul. Lotnicza 24- 24a	33/3, 33/4	dom mieszkalny	XIX/XX w.

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe
na potrzeby planu ogólnego gminy Ustronie Morskie

57.	Ul. Malechowska 8	139/1	dom mieszkalny	XIX/XX w.
58.	Ul. Plażowa 1	34/1	dom mieszkalny	lata 20-te XX w.
59.	Ul. Północna 7	23/2	dom mieszkalny	lata 20-te XX w.
USTRONIE MORSKIE				
60.	ul. Bolesława Chrobrego – Tadeusza Kościuszki – Wojska Polskiego – Spokojna	-	uzdrowskowo - wczasowy układ przestrzenny	kon. XIX w – 1. ćw. XX w.
61.	ul. Bogusława XIV 1	269	dom mieszkalny	pocz. XX w.
62.	ul. Bogusława XIV 2	78/4	dom mieszkalny - willa	lata 20-te XX w.
63.	ul. Bolesława Chrobrego 1	726	dom mieszkalny, restauracja	XIX/XX w.
64.	ul. Bolesława Chrobrego 3, 3a	47/2, 47/3	dom mieszkalny	lata 10-te XX w.
65.	ul. Bolesława Chrobrego 4	139/5	dom mieszkalny	lata 10-te XX w.
66.	ul. Bolesława Chrobrego 6-8	162	zarząd kąpielisk, ob. ośrodek kolonijny	lata 20-te XX w.
67.	ul. Bolesława Chrobrego 12	75	kaplica	1885 r.
68.	ul. Bolesława Chrobrego 16a	1336	pensjonat	pocz. XX w.
69.	ul. Bolesława Chrobrego 22	270	dom mieszkalny	XIX/XX w.
70.	ul. Bolesława Chrobrego 23	65	kawiarnia („Srandkafee”), ob. dom wczasowy	lata 20-te XX w.
71.	ul. Bolesława Chrobrego 24	272/4	dom mieszkalny	pocz. XX w.
72.	ul. Bolesława Chrobrego 25	67/2	dom mieszkalny	lata 10-te XX w.
73.	ul. Bolesława Chrobrego 27	69/3	pensjonat	lata 10-te XX w.
74.	ul. Bolesława Chrobrego 28	276/2	„Villa Seebild”, ob. dom mieszkalny	pocz. XX w.
75.	ul. Bolesława Chrobrego 31	71	dom mieszkalno - usługowy	lata 10-te XX w.
76.	ul. Bolesława Chrobrego 33	72/1	dom mieszkalno - usługowy	k. XIX w.
77.	ul. Bolesława Chrobrego 34-36	283, 284/2	dom mieszkalno - usługowy	lata 10-te XX w.
78.	ul. Bolesława Chrobrego 37	233/1	dom mieszkalno - usługowy	k. XIX w.
79.	ul. Bolesława Chrobrego 38	970/1	dom mieszkalno - usługowy	lata 10-te XX w.
80.	ul. Bolesława Chrobrego 39	289	dom mieszkalny	lata 10-te XX w.
81.	ul. Bolesława Chrobrego 42	287/3	dom mieszkalny - pensjonat	lata 10-te XX w.

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe
na potrzeby planu ogólnego gminy Ustronie Morskie

82.	ul. Bolesława Chrobrego 44	316/9	pensjonat	lata 10-te XX w.
83.	ul. Bolesława Chrobrego 46	318	dom mieszkalno - usługowy	lata 20-te XX w.
84.	ul. Bolesława Chrobrego 47	296/7	dom mieszkalny - pensjonat	lata 20-te XX w.
85.	ul. Bolesława Chrobrego 49	296/5	dom mieszkalno – usługowy	pocz. XX w.
86.	ul. Bolesława Chrobrego 51	298	dom mieszkalno – usługowy	pocz. XX w.
87.	ul. Bolesława Chrobrego 52	322/4	dom mieszkalno – usługowy	lata 20/30-te XX w.
88.	ul. Bolesława Chrobrego 53	299/5	pensjonat	lata 10-te XX w.
89.	ul. Bolesława Chrobrego 55	302	dom mieszkalny	lata 20-te XX w.
90.	ul. Bolesława Chrobrego 60	328/1	dom mieszkalny - pensjonat	lata 10-te XX w.
91.	ul. Bolesława Chrobrego 63	307	pensjonat, ob. dom mieszkalny	pocz. XX w.
92.	ul. Bolesława Chrobrego 64	332	pensjonat, restauracja	-
93.	ul. Bolesława Chrobrego 65	312/1	pensjonat „Villa Ella”, ob. dom mieszkalny	pocz. XX w.
94.	ul. Bolesława Chrobrego 66	334/6	pensjonat, ob. dom mieszkalny	pocz. XX w.
95.	ul. Bolesława Chrobrego 67	314/2	pensjonat	pocz. XX w.
96.	ul. Bolesława Chrobrego 69	250	dom mieszkalny	pocz. XX w.
97.	ul. Bolesława Chrobrego 74	338	dom mieszkalny	lata 10/20-te XX w.
98.	ul. Bolesława Chrobrego 75	259/24	dom mieszkalny	XIX/XX w.
99.	ul. Bolesława Chrobrego 76	339	dom mieszkalny	lata 10/20-te XX w.
100.	ul. Bolesława Chrobrego 78	342/2	pensjonat	pocz. XX w.
101.	ul. Bolesława Chrobrego 82	344/2	pensjonat	pocz. XX w.
102.	ul. Bolesława Chrobrego 84	344/2	pensjonat	lata 10/20-te XX w.
103.	ul. Bolesława Chrobrego k. 56	325/1	altana, ob. budynek usługowy	pocz. XX w.
104.	ul. Górna 43-45	445/1 4, 445/6	dom mieszkalny	lata 10-te XX w.
105.	ul. Graniczna 2	265/5	dom mieszkalny	lata 10/20-te XX w.
106.	ul. Kolejowa	109/3 ,496, 502/1	aleja lipowa	1. ćw. XX w.
107.	ul. Kołobrzeska 5	502/3	stacja kolejowa „Ustronie Morskie”	pocz. XX w.

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe
na potrzeby planu ogólnego gminy Ustronie Morskie

108.	ul. Kołobrzaska 7	502/5	budynek mieszkalny i gospodarczy	pocz. XX w.
109.	ul. Koszalińska 8	499/5	dom mieszkalny	lata 10-30-te XX w.
110.	ul. Koszalińska 10	501/2	dom mieszkalny	XIX/XX w.
111.	ul. Koszalińska 11	482/19	przystanek kolejowy, ob. dom mieszkalny	XIX/XX w.
112.	ul. Tadeusza Kościuszki 4	290	willa - „Villa Marie”	lata 10-te XX w.
113.	ul. Tadeusza Kościuszki 7	239/1	pensjonat	lata 10-te XX w.
114.	ul. Tadeusza Kościuszki 10	296/1	pensjonat	pocz. XX w.
115.	ul. Tadeusza Kościuszki 20	308/1	dom mieszkalny - willa	lata 10/20-te XX w.
116.	ul. Tadeusza Kościuszki 22	310	dom mieszkalny - willa	lata 10-te XX w.
117.	ul. Nadbrzeżna 4	46	dom mieszkalny	lata 20-te XX w.
118.	ul. Nadbrzeżna 8	39	dom mieszkalny, ob. Urząd Morski	lata 20-te XX w.
119.	ul. Nadbrzeżna 10	42	dom mieszkalny	lata 20-te XX w.
120.	ul. Nadbrzeżna 12	43	dom mieszkalny	lata 20-te XX w.
121.	ul. Ogrodowa 1	356	dom mieszkalny	pocz. XX w.
122.	ul. Ogrodowa 3	357/1	dom mieszkalny	pocz. XX w.
123.	ul. Okrzei 2b	385	dom mieszkalny	lata 10/20-te XX w.
124.	ul. Okrzei 3	249	dom mieszkalny	lata 10/20-te XX w.
125.	ul. Okrzei 7	247	dom mieszkalny	lata 20-te XX w.
126.	ul. Rolna 2	28/34	pensjonat, ob. Urząd Gminy	lata 10/20-te XX w.
127.	ul. Rolna 14	24	dom mieszkalny	lata 10-te XX w.
128.	ul. Rolna 18	22/8	dom mieszkalny	lata 10-te XX w.
129.	ul. Rolna 24	20/1	dom mieszkalny	pocz. XX w.
130.	ul. Spokojna 1	261/7	pensjonat	lata 20-te XX w.
131.	ul. Spokojna 2	263/5	dom wypoczynkowy-pensjonat	lata 20-te XX w.
132.	ul. Spokojna 3	261/11	pensjonat	XIX/XX w.
133.	ul. Spokojna 5	261/10	pensjonat	pocz. XX w.
134.	ul. Widokowa 20 ul. Widokowa 22	507/2	dom mieszkalny	pocz. XX w.
135.	ul. Wiejska 12	145/2	dom mieszkalny	pocz. XX w.
136.	ul. Wiejska	431	cmentarz komunalny	pocz. XX w.
137.	ul. Wiejska	432	aleja lipowa	1. ćw. XX w.
138.	ul. Wojska Polskiego 3	80/1	dom mieszkalny	lata 10/20-te XX w.
139.	ul. Wojska Polskiego 4	347	dom mieszkalny, pensjonat	1926 r.
140.	ul. Wojska Polskiego 5	272/6	dom mieszkalny	lata 20-te XX w.

Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe
na potrzeby planu ogólnego gminy Ustronie Morskie

141.	ul. Wojska Polskiego 6	348	dom mieszkalny	1926 r.
142.	ul. Wojska Polskiego 14	367/6	dom mieszkalny	lata 10/20-te XX w.
143.	ul. Wojska Polskiego 16	383	dom mieszkalny	lata 20-te XX w.
144.	ul. Wojska Polskiego 22	384	dom mieszkalny	lata 10/20-te XX w.
145.	ul. Wojska Polskiego 24	386/1	dom mieszkalny	lata 20-te XX w.
146.	ul. Wolności 1	244/2	pensjonat	lata 10-te XX w.
WIENIOTOWO				
147.	nr 1a, 1b	2/22	budynek rządcy, ob. dom mieszkalny	XIX/XX w.
148.	-	32/19	spichlerzyk	XIX/XX w.

Tab. 12. Obiekty wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków (GEZ) gminy Ustronie Morskie

2.7.2. Strefy ochrony konserwatorskiej

Na terenie gminy Ustronie Morskie wyznaczone są strefy ochrony konserwatorskiej B, K i E oraz jedna projektowana strefa ochrony konserwatorskiej A. Dla tych stref obowiązują (bądź w przypadku strefy projektowanej będą obowiązywać) określone zakazy i nakazy mające na celu ochronę znajdujących się na tych obszarach zabytków.

Strefa konserwatorską B objęto następujące układy przestrzenne:

- Kukinia – placowy układ przestrzenny wsi – układ z XIII – XIV w.
- Rusowo – park pałacowy z XIX w.
- Rusowo – cmentarz rodowy w obrębie parku pałacowego.
- Rusowo – owalnicowy układ przestrzenny wsi – układ z XIII – XIV w.
- Ustronie Morskie – uzdrowskowo-wczasowy zespół przestrzenny z historycznymi pierzejami zabudowy i parkiem zdrojowym z końca XIX i pocz. XX w.
- Bagicz - cmentarz poewangelicki założony najprawdopodobniej w 2. połowie XIX w.

Strefa „B” ochrony konserwatorskiej, obejmuje układy przestrzenne lub ich fragmenty, w obrębie których czytelne jest historyczne rozplanowanie oraz zabudowa o lokalnych wartościach kulturowych.

Ochronie podlega:

- rozplanowanie dróg, ulic i placów (z uwzględnieniem możliwości zachowania pierwotnych nawierzchni),
- historyczne ukształtowanie działki siedliskowej, ze szczególnym uwzględnieniem szerokości frontów poszczególnych parceli, rozplanowanie zabudowy poszczególnych zagrod i charakterystycznego usytuowania domu mieszkalnego,
- architektoniczna forma zabudowy (istniejącej i uzupełniającej): gabaryty, kształty dachów, zasadnicza kompozycja elewacji,
- zieleń komponowana (obsadzenia uli, starodrzew w obrębie siedlisk) - układ i stan gatunkowy,
- mała architektura.

Warunki ochrony:

- utrzymanie zasadniczych elementów historycznego układu przestrzennego,
- rewaloryzacja i modernizacja obiektów o wartościach kulturowych,
- nowe obiekty należy dostosować do historycznej kompozycji przestrzennej oraz architektonicznych form zabudowy występujących w obrębie miejscowości,
- docelowe usunięcie lub przebudowa obiektów dysharmonizujących,
- obowiązuje wymóg konsultowania i uzgadniania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich działań – inwestycyjnych w zakresie:
 - budowy nowych obiektów,
 - kształtowanie zabudowy o określonych gabarytach i bryle,
 - przebudowy i remontów, a także zmiany funkcji obiektów figurujących w wykazie zabytków architektury i budownictwa,
 - zmian historycznie ukształtowanych wnętrz ruralistycznych.

Strefa konserwatorską K objęto następujące układy przestrzenne:

- Bagicz – aleja lipowa w osi dawnej wsi z 1 poł. XX w.
- Kukinia – cmentarz polowy (ewangelicki) przy drodze do Dygowa z pocz. XX w.
- Kukinka – cmentarz ewangelicki z 2 poł. XIX w. (obecnie świetlica)
- Kukinka – cmentarz ewangelicki (leśny) z pocz. XX w.
- Rusowo – cmentarz komunalny z pocz. XX w.
- Rusowo – aleja lipowa (śródpolna) z pocz. XX w.
- Ustronie Morskie – cmentarz komunalny z przełomu lat 20 i 30-tych XX w.
- Ustronie Morskie – aleja lipowa (podwójna) ul. Kolejowa z pocz. XX w.
- Ustronie Morskie – aleja lipowa (podwójna) ul. Wiejska z lat 20-tych XX w.

Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego, w której ochronie podlega:

- kompozycja zieleni,
- układ dróg i alei,
- mała architektura: ogrodzenia i bramy,
- nagrobki, krzyże, pomniki, ogrodzenia kwater i inne zachowane elementy urządzenia cmentarza.

Strefa konserwatorską E objęto ekspozycję na wieś Rusowo

Strefa „E” – ochrony ekspozycji zabytkowego układu przestrzennego lub jego elementów, w której ochronie podlega:

- obszar stanowiący zabezpieczenie właściwego eksponowania zespołów, dominant zabytkowego układu oraz obiektów o szczególnych wartościach krajobrazowych.

Warunki ochrony:

- wyłączenie spod zabudowy obszaru, zakłócającego ekspozycję zabytku;
- wszelkie inwestycje na tym terenie należy poprzedzić studiami panoramicznymi, które określą warunki oraz dopuszczalny zasięg zabudowy;
- lokalizacja obiektów kubaturowych i innych wysokich urządzeń wymaga uzyskania zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Projektowaną strefą konserwatorską A objęto cmentarz przykościelny w Rusowie wraz z kościołem p.w. MB Różańcowej.

Na terenie gminy Ustronie Morskie nie ma zlokalizowanych stanowisk archeologicznych zaliczonych do strefy W I – pełnej ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, wykluczającej wszelką działalność inwestycyjną i inną związaną z pracami ziemnymi, poza badaniami archeologicznymi oraz pracami zabezpieczającymi zabytek przed zniszczeniem. W granicach gminy wyznaczono z kolei strefy W II, którymi objęto przede wszystkim stanowiska, których stan zachowania, oraz wartość naukowa rogują dalsze pozytywne wyniki oraz strefy W III, które obejmują pozostałe stanowiska. W wielu przypadkach jedną strefą ochronną objęto położone blisko siebie osady, cmentarzyska, punkty osadnicze a nawet ślady osadnicze, traktując je jako kompleks osadniczy.

W strefie W II częściowej ochrony stanowisk archeologicznych, dopuszczającej inwestowanie pod określonymi warunkami obowiązuje:

- współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków,
- przeprowadzanie archeologicznych badań ratunkowych na terenie w granicach strefy, wyprzedzających rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją zamierzenia, na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków.

W strefie W III ograniczonej ochrony konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, polegającej na prowadzeniu interwencyjnych badań archeologicznych w przypadku podejmowania prac ziemnych obowiązuje:

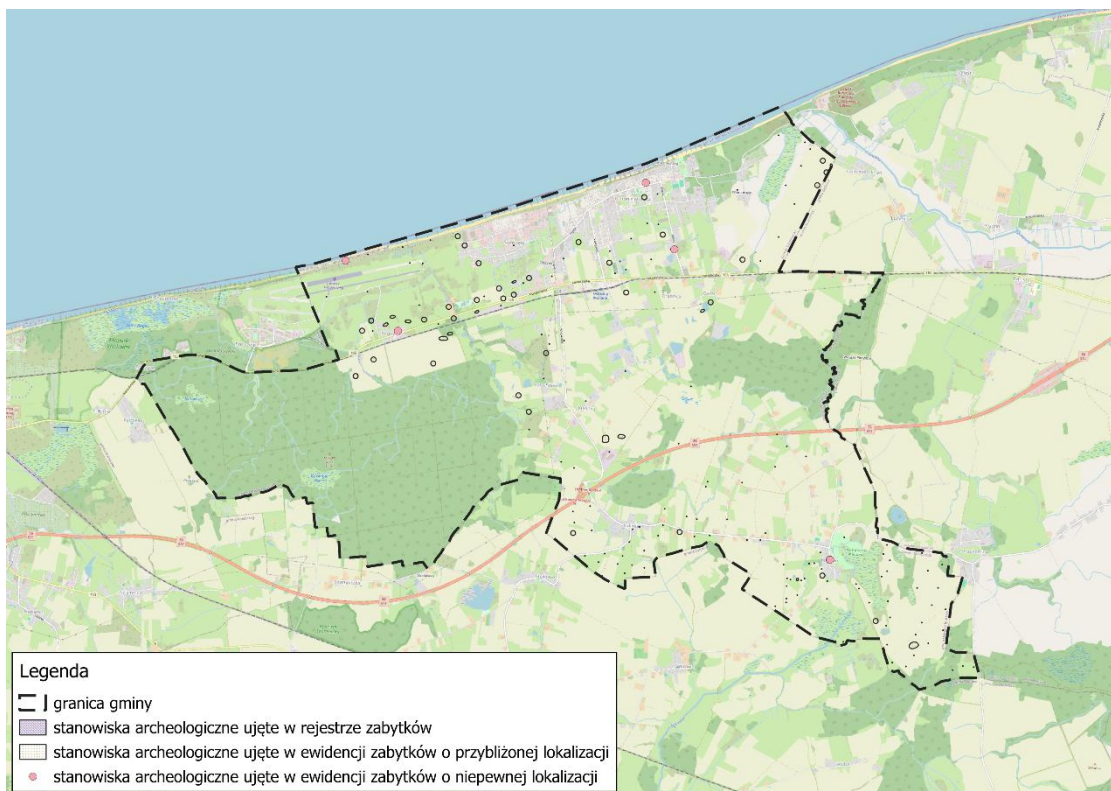
- współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków,
- przeprowadzanie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętym realizacją prac ziemnych, na zasadach określonych przepisami szczególnymi dot. ochrony zabytków.

2.7.3. Stanowiska archeologiczne

Na terenie gminy Ustronie Morskie zewidencjonowano 1 stanowisko archeologiczne, które zostało ujęte w rejestrze zabytków archeologicznych (Rusowo, decyzja o wpisie do rejestru nr 889 z 1975-

04-12) oraz 190 stanowisk archeologicznych zawartych w ewidencji zabytków archeologicznych, w tym 14 o niepewnej lokalizacji w poszczególnych miejscowościach:

- Bagicz – 22 stanowiska (w tym 2 niepewne),
- Chróstowo – 1 stanowisko,
- Grąbnica – 2 stanowiska,
- Jaromierzyce – 1 stanowisko,
- Kołobrzeg-Lubostronie – 1 stanowisko,
- Kukinia – 27 stanowisk,
- Kukinka – 6 stanowisk,
- Malechowo – 5 stanowisk,
- Rusowo – 70 stanowisk (w tym 10 niepewnych),
- Sianożęty – 17 stanowisk,
- Strojkowo – 3 stanowiska,
- Strachomino – 3 stanowiska,
- Stęszycy – 2 stanowiska (w tym 1 niepewne),
- Ustronie Morskie – 16 stanowisk (w tym 1 niepewne),
- Wieniotowo – 14 stanowisk.

Ryc. 12. Stanowiska archeologiczne w granicach administracyjnych Gminy Ustronie Morskie, oprac. 2024, Armageddon

2.8. Ograniczenia wynikające z uwarunkowań środowiskowych

2.8.1. Spadki terenu

Wprowadzanie zabudowy oraz inne formy zagospodarowania na terenach o znacznych spadkach skutkować mogą uruchomieniem procesów stokowych. Odporność terenu na wystąpienie procesu erozji uzależniona jest od stopnia nachylenia terenu oraz jego powierzchniowej budowy geologicznej.

W ukształtowaniu powierzchni gminy Ustronie Morskie nie odnotowano obszarów o spadkach w obszarze, których potencjalnie mogłyby wystąpić procesy stokowe zagrażające bezpieczeństwu ludzi.

Wysokości bezwzględne w gminie przyjmują wartości od 0 m n.p.m. na północy do 34 m n.p.m. na południu. W centralnej i południowej części gminy występują lokalne obniżenia, których wysokość nie przekracza 10 m n.p.m. Wysokość klifów w gminie Ustronie Morskie waha się w przedziale od 5 do 10 m.

Klif Ustronia Morskiego ma być wysunięty w morze i szczególnie chroniony. Dla rejonu Ustronia Morskiego zaproponowano normę bezpieczeństwa brzegu 200 lat, co oznacza, że zaplecze systemu ochronnego brzegu nie zostanie zniszczone przez sztorm o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na 200 lat.

2.8.2. Poziom wód gruntowych

Głębokość występowania zwierciadła wód gruntowych stanowić może ograniczenie natury technicznej przy wznoszeniu obiektów budowlanych, realizacji infrastruktury podziemnej, itp. Wody podziemne będą poddawane zwiększonemu oddziaływaniu działalności człowieka, co przyczyniać się może do ich skażenia, a w konsekwencji nieodwracalnej utraty zasobów wód podziemnych stanowiących poziom użytkowy. Odporność wód gruntowych na zmiany spowodowane działalnością człowieka uzależniona jest przede wszystkim od głębokości występowania zwierciadła pod powierzchnią terenu oraz od stopnia izolacji tych wód od powierzchni terenu. Na terenach dotychczas niezainwestowanych wprowadzanie nowej zabudowy będzie negatywnie wpływać na środowisko wodno-gruntowe poprzez uszczelnianie podłoża (zwiększy się powierzchnia nieprzepuszczalna), co wpłynie na zmniejszenie infiltracji wód opadowych do gruntu. Oddziaływanie na wody podziemne związane może być z ewentualnym odprowadzaniem wód opadowych i roztopowych z terenów zabudowy do rowów odwodnieniowych i melioracyjnych, natomiast odprowadzanie ścieków bytowych oraz ścieków komunalnych, niebędących ściekami bytowymi i ścieków przemysłowych z terenów zabudowy należy docelowo odprowadzać do sieci kanalizacyjnej, co nie powinno przyczyniać się do negatywnego oddziaływania na środowisko, jednak potencjalnie należy takie ryzyko mieć na uwadze. Efektywne odprowadzanie ścieków oraz pełna szczelność zbiorników bezodpływowych oraz systemu kanalizacji stanowi wystarczające zabezpieczenie środowiska gruntowo-wodnego przed zanieczyszczeniem.

W granicach administracyjnych gminy Ustronie Morskie hydroizobaty pierwszego poziomu wód przebiegają na głębokości od ponad 5 m do 1 m p.p.t., jednak większa część poziomu wód gruntowych na terenie gminy zalega na głębokości od 1 – 2 m p.p.t.

Tereny biegnące w pasie pomiędzy Ustroniem Morskim a Sianożętami, w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, poniżej lotniska Bagicz obejmując dolinę Malechowskiej Strugi oraz tereny Kołobrzeskiego Lasu, a także tereny w obrębie Łasińskich Łąk, Łasińskiego Lasu, obszaru leśnego zlokalizowanego na północ od Kukini oraz zwarty obszar na wschód i południe od Rusowa leży w rejonie gdzie hydroizobaty przebiegają na głębokości do 1 m p.p.t. Ze względu na tak płytko zalegające wody gruntowe, niejednokrotną bliskość do wód płynących, podmokłość tych terenów, istnieją potencjalne zagrożenia ich zanieczyszczenia a jednocześnie techniczne problemy posadowienia obiektów. Powinno się zatem ograniczyć do niezbędnego minimum ich zabudowywanie.

2.8.3. Przydatność gruntów dla celu posadowienia budynków

Gruntem budowlanym nazywa się w geotechnice część skorupy ziemskiej mogącą współdziałać z obiektem budowlanym, stanowiącą jego element lub służącą jako tworzywo do wykonywania z niego budowli ziemnych. Współdziałanie gruntu z obiektem budowlanym może być dobre lub złe. Przyczyną uszkodzeń budowli wskutek niedostatecznej nośności podłoża gruntowego są najczęściej osiadania fundamentów spowodowane nadmierną lub niejednakową ścisłością poszczególnych warstw gruntu podłoża budowlanego. Grunty różnią się między sobą nie tylko ścisłością, lecz mają wiele charakterystycznych właściwości wpływających na warunki fundamentowania.

Na przeważającej części powierzchni gminy zalegają gliny zwałowe i piaski. Do kategorii gruntów o korzystnych warunkach podłoża budowlanego należą tereny wysoczyznowe, w podłożu których zalegają grunty spoiste morenowe o konsystencji półzwałowej i twaroplastycznej oraz grunty niespoiste – piaski różnej granulacji, w stanie średnio zagęszczonym.

Biorąc pod uwagę płytko zalegający poziom wód gruntowych oraz często występowanie gruntów organicznych obszary pradoliny pomiędzy Ustroniem Morskim a Sianożętami, dalej poniżej lotniska Bagicz, dolin Malechowskiej Strugi i Łopieniczki, tereny w rejonie Kołobrzeskiego Lasu, Łasińskich Łąk, Łasińskiego Lasu czy obszaru leśnego zlokalizowanego na północ od Kukini zaliczone zostały do terenów szczególnie nie predysponowanych do zabudowy. Za niekorzystne pod względem zabudowy mogą stanowić również tereny na których występują bezodpływowe obniżenia terenu. Miejsca takie na terenie gminy występują lokalnie w szczególności w pasie biegnącym od południowej części Ustronia Morskiego, poprzez Kukinkę, Kukinie, aż po Rusowo.

Za problemowe w zakresie lokalizacji zabudowy należy uznać również tereny brzegu morskiego, gdzie występuje problem abrazji, a w szczególności klifu, powodujący zanik plaży. Niekorzystny wpływ ma tutaj realizacja zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie klifu, która to ma miejsce w szczególności w Ustroniu Morskim.

2.8.4. Topoklimat

W oparciu o charakterystykę topoklimatów zidentyfikowanych w granicach administracyjnych gminy Ustronie Morskie określono obszary, w których specyficzne warunki topoklimatyczne nie predysponują określonych obszarów pod zabudowę.

Doliny Malechowskiej Strugi i Łopieniczki są ważnymi elementami wpływającymi na kształtowanie klimatu lokalnego. Są one podatne na immisję zanieczyszczeń oraz przymrozki radiacyjne w dolinach. Jednakże powierzchnie wodne i ich otoczenia odznaczają się dużymi wartościami wymiany ciepła na skutek ich dużej pojemności cieplnej. Dotyczy to także Morza Bałtyckiego. Wody rzek i zbiorników łagodzą wpływ oddziaływania na temperaturę powietrza (zmniejszenie amplitudy) oraz powodują wzrost częstotliwości pojawiania się mgieł, nie są to tereny predysponowane pod zabudowę. Woda rzeki akumuluje ciepło, więc chłodne powietrze spływające do obniżenia dolinnego nie powoduje powstawania zmrozowisk. Warunki takie mogą występować na obszarach położonych w bliskim sąsiedztwie dolin rzek Malechowskiej Strugi i Łopieniczki.

Topoklimaty form wypukłych są natomiast charakterystyczne dla otwartych obszarów wysoczyznowych wraz ze strefą zboczową. Tereny te charakteryzują się dobrym przewietrzaniem oraz niewielkim stopniem niebezpieczeństwa wystąpienia przymrozków pochodzenia radiacyjnego lub radiacyjno-adwekcyjnego (dotyczy to obszarów wysoczyznowych).

Obszary leśne mają wpływ na zwiększenie opadów w najbliższej okolicy. Pod okapem drzew stężenie dwutlenku węgla może spadać poniżej średniej wartości tego gazu w czystej atmosferze. Wiosną i jesienią drzewostan powoduje zmniejszenie częstotliwości przymrozków. Podobny topoklimat leśny będzie panował na skrajach lasu.

W przeważającej części gminy możemy mówić o topoklimacie form płaskich rolniczo wykorzystywanych. Są to powierzchnie o przeciętnych wartościach wymiany ciepła między powierzchnią graniczną a podłożem wskutek przewodzenia. W takich obszarach istnieje małe prawdopodobieństwo wystąpienia przymrozków radiacyjnych. Powierzchnie o przeciętnych wartościach wymiany ciepła między powierzchnią graniczną, a podłożem wskutek konwekcji w nocy i o stosunkowo dużych wartościach wymiany ciepła między powierzchnią graniczną a podłożem wskutek przewodzenia stanowią tereny płaskie, wyniesione ponad dna dolin, w tym także rozległe wierzchowiny; podłoże o dużej przewodności cieplnej, a więc o glebach nieporowatych (zwartych: np. gliny) na ogół dobrze uwilgoconych. Na terenach tych mogą się tworzyć w czasie pogodnych nocy przyziemne inwersje temperatury, jednakże znacznijszym jej spadkom przeciwdziała dopływ ciepła z głębszych warstw gleby. Obszary o topoklimacie form płaskich i wysoczyznowych zaliczone zostały do terenów nie ograniczających ich potencjalne zabudowanie.

3. WSTĘPNA PROGNOZA DALSZYCH ZMIAN ZACHODZĄCYCH W ŚRODOWISKU

Prognoza zmian w środowisku jest ściśle związana z tendencjami w zagospodarowaniu przestrzennym, ale również z kierunkami wytyczanymi w ramach uregulowań prawa miejscowego i polityki przestrzennej. Niniejsze opracowanie ekofizjograficzne jest sporządzane w ramach procedury opracowywania Planu ogólnego gminy Ustronie Morskie.

Zmiany w środowisku w gminie Ustronie Morskie wynikają z procesów charakterystycznych dla rozwijających się przymorskich ośrodków turystycznych kraju, gdzie w obszarach o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych mamy do czynienia z wysoką intensyfikacją inwestycyjną w szczególności związaną z wypoczynkiem – turystyką jak i mieszkalnictwem.

Swoje oddziaływanie na środowisko zaznacza również gospodarka i jej parametry oraz trendy obowiązujące obecnie. Transformacja gospodarcza ma za sobą istotny przełom początku XXI wieku, odzwierciedlający wiele niekorzystnych wskaźników ekonomicznych gospodarki globalnej. Skutkiem takich czynników jest zmiana profili prowadzenia działalności w rolnictwie (koncentracja bądź przekształcenia), w przemyśle (koncentracja i konsolidacja podmiotów gospodarczych), aktywności o charakterze usługowym (rotacja podmiotów, upadanie / powstawanie).

Z kolei sama gmina Ustronie Morskie wyróżniająca się spośród wielu innych gmin swą lokalizacją – przymorskim położeniem, co niewątpliwie jest jej atutem, posiada przede wszystkim możliwości rozwoju turystyki i kreowania różnych form wypoczynku, również powiązanych z mieszkalnictwem czy rolnictwem – agroturystyka. Tu właśnie położenie przedmiotowego obszaru pod tym względem jest korzystne. Jednakże możliwe wysycenie, zwłaszcza turystyczne związane z rekreacyjnym wykorzystaniem plaży jest do pewnego stopnia ograniczone, z uwagi na pojemność turystyczną czyli zdolność obszaru do przyjęcia obciążeń ruchem osób.

Wskazuje się że szkielet układu komunikacyjno-transportowego, a w szczególności przebiegająca przez teren gminy droga wojewódzka nr 165 (dawna droga krajowa nr 11) oraz droga ekspresowa S-6 generuje możliwość sprzyjającego rozwoju lokalizacji inwestycji w formie zabudowy turystycznej i mieszkaniowej. Dodatkowo droga S-6 stanowi element potencjału rozwojowy gminy w zakresie turystyki i mieszkalnictwa oraz stanowi impuls dla rozwoju aktywizacji gospodarczej, która to w formie zabudowań swą lokalizację mogła by znaleźć w rejonie węzła drogowego tejże drogi ekspresowej (węzeł Kukinia). Funkcje zabudowy wprowadzane na te tereny, z uwagi na stosunkowo duże oddalenie od strefy przymorskiej nie kolidowałyby z zagospodarowaniem turystycznym, które to głównie koncentruje się w strefie północnej gminy, pomiędzy terenem morza Bałtyckiego a drogą wojewódzką nr 165.

Rysuje się równocześnie szansa, że racjonalne wprowadzanie zabudowy mogłoby, przy zachowaniu odpowiednich reżimów, pozostawić potencjał lub jego znaczącą część, w stanie umożliwiającym przetrwanie elementów specyficznej biocenozy i biotopu tego rejonu. Stopniowe przekształcanie krajobrazu w rejonie gminy będzie wpływało na kwestie przyrodnicze.

Kolejnym czynnikiem mogącym w racjonalny sposób wspomagać ochronę stanu przyrodniczego na tych terenach stanowi rozwój infrastruktury. Podjęcie przez Gminę planu uzbrojenia terenu w kanalizację sanitarną, tam gdzie ona jeszcze nie występuje, a później w kanalizację deszczową, jest gwarantem zachowania wartości przyrodniczych związanych z cennymi zasobami glebowymi, gruntowymi, także w odniesieniu do fauny i flory. Przyłączenie większej liczby odbiorców przyczyni się do racjonalniejszej gospodarki zasobami wodnymi i w zakresie odprowadzania ścieków.

Punktowe lub rozproszone źródła zanieczyszczeń mogą powodować spływ nawozów i gnojowicy do wód powierzchniowych i podziemnych. W wyniku zanieczyszczenia zbiorników azotem amonowym i azotanowym a także siarczanami i chlorkami, będzie pogarszała się jakość ich wód, będzie to miało w konsekwencji negatywny wpływ na pobliską florę i faunę. Podmokłe łąki, olszyny i łozowiska pod wpływem osuszania przekształcą się w siedliska. Przyczynią się do tego urządzenia melioracyjne w ich pobliżu.

4. OKREŚLENIE UWARUNKOWAŃ EKOFIZJOGRAFICZNYCH ORAZ PRZYRODNICZYCH PREDYSPOZYCJI DO KSZTAŁTOWANIA STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ

Zgodnie z zarysem problematyki uwarunkowań przestrzennych gminy kierunki działań związanych ze stanowieniem ładu przestrzennego powinny przyjmować za kluczowe następujące wytyczne:

- konieczność uporządkowania niespójnej typologii jednostek osadniczych - optymalne zbilansowanie obszarów dla których umożliwia się realizację różnych form zabudowy i zagospodarowania terenów, w tym przede wszystkim terenów przeznaczonych pod usługi turystyki, sportu i rekreacji,
- konieczność koncentracji procesów urbanizacji wokół ośrodków mogących utrzymać i kontynuować rozwój terenów przeznaczonych pod usługi turystyki, sportu i rekreacji,
- powstrzymywanie procesów niekontrolowanego rozproszenia terenów zurbanizowanych ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania deprecjonującym tendencjom suburbanizacyjnym, w tym eliminacja – całkowita lub częściowa – nadmiernej wyznaczonych w latach minionych obszarów urbanizacji, co pozwoliłoby na harmonizowanie struktury osadniczej i optymalizację wykorzystania istniejącej infrastruktury, a także racjonalizację kierunków rozwoju sieci uzbrojenia oraz układu drogowego,
- zachowanie ciągłości obszarów przyrodniczo aktywnych, w tym w szczególności terenów chronionych lub o wysokich walorach przyrodniczych,
- wskazanie obszarów kluczowych dla aktywizacji inwestycyjnej i gospodarczej na terenie Gminy,
- kreowanie mechanizmów utrzymywania powiązań przyrodniczych w krajobrazie otwartym,

- zabezpieczenie elementów dziedzictwa kulturowego, w tym zabytków, obiektów cennych, elementów krajobrazowo cennych, jako składników niezbędnych do budowania i wzmacniania tożsamości lokalnej mieszkańców Gminy.

Analiza przestrzeni gminy Ustronie Morskie wskazuje, że za jedną z najistotniejszych barier rozwojowych gminy należy uznać brak wykrystalizowania czytelnych struktur przestrzennych, za czym idzie optymalizacja wykorzystania terenów gminy i zarazem infrastruktury gminnej, a także chaotyczne i permissywne lokalizowanie terenów urbanizacji, niezgodne z interesem gminy (niefortunna dyspersja infrastruktury – zbyt wiele dróg na zbyt mało terenów przeznaczonych pod zabudowę, co skutkuje nieracjonalnymi wydatkami na uzbrojenie terenu, które stają się wówczas nieoptymalne; vide przekroje, przepustowość, długości sieci, potrzeby w zakresie kształtowania dróg itp. Takie działania w wielu przypadkach niekorzystnie wpływają na stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego i kulturowego. Kierunki obserwowanego rozwoju powinny być – w celu racjonalizacji polityki przestrzennej gminy i uporządkowania przestrzeni przyrodniczej – kanalizowane tam, gdzie efekty przestrzenne najsilniej wspierać będą jej rozwój lub umacnianie atutów, a z drugiej strony nie będą stać w opozycji z funkcjonowaniem środowiska przyrodniczego i kulturowego, chroniąc jednocześnie najcenniejsze walory gminy. Rozpraszanie tych kierunków nie tylko ma wymiar przestrzenny, ale także bezpośredni – ekonomiczny. Powinno się bowiem, wzmacniać potencjał miejscowości i przekształcać strukturę tak, by optymalnie wykorzystywać jej komponenty – drogi, uzbrojenie, infrastrukturę usługową towarzyszącą zabudowie mieszkaniowej i lotniskowej.

Odrębny problem, to kwestia krystalizacji struktury Gminy w strefie przymorskiej i potrzebna próba przekształcenia przestrzeni "wynikowej", powstałej wskutek naturalnych procesów, często chaotycznych w zakresie zagospodarowania, na takie, które są w jakiejś mierze przez Gminę realizowane. Dotychczas obserwowane skutki przestrzenne wskazują, że planowanie dotąd odbywało się systemem interwencyjnym (czyli zmierzało do sankcjonowania tego, co jest i uwzględniania indywidualnych, partykularnych potrzeb użytkowników przestrzeni). Planowanie tego rodzaju jest zasadniczo uznawane za najmniej przydatne z punktu widzenia interesu publicznego (i zarazem kreacji potencjału gminnego) oraz szkodliwe dla funkcjonowania sfery środowiskowej poprzez penetrację terenów o najwyższym kapitale przyrodniczym i kulturowym.

Istotną kwestię stanowi chłonność terenów inwestycyjnych i dynamika sezonowego wykorzystania potencjału rekreacyjnego w gminie. Dysproporcje te (między ludnością zamieszkującą gminę, a tą, która zjawia się tu sezonowo) powinny wskazywać na potrzebę silnej, radykalnej optymalizacji wykorzystania wszystkiego, co potrzebne mieszkańcom poza sezonem, a dla przyjezdnych – w kontekście ograniczeń budżetu inwestycyjnego – koncentrację usług dodatkowych tam, gdzie lokują się najistotniejsze obszary pobytu wczasowego – pas nadmorski, miejscowości nadmorskie. Nie oznacza to zignorowania potrzeb pozostałych jednostek osadniczych, tylko potrzebę innego ich sprofilowania i zarazem nie osłabiania potencjału terenów nadmorskich przez niepotrzebnie konkurencyjny wobec nich

profil terenów położonych na południe od linii kolejowej. Powinno to, skłaniać do wsparcia dla Ustronia Morskiego, by przekształcić tę miejscowość w obszar zintensyfikowanej urbanizacji (charakter miejski lub quasi-miejski).

Skutkiem działań winno być wzmocnienie struktur Ustronia Morskiego przez wprowadzenie zagospodarowania zgodnego z konfiguracją naturalną terenów, jednak silnie porządkującego (nie tylko wizualnie) i uczytelniającego strukturę. Mowa tu o komercyjnym centrum Ustronia Morskiego i jego konstruktywnym powiązaniu z istniejącą siecią szlaków pieszych, kołowych i ciągu zieleni – wykorzystanie istniejących, zastanych atrybutów przestrzennych.

Ważne jest również umożliwienie przemieszczania się gatunkowego, co dotyczy zarówno świata roślinnego, jak i jeszcze bardziej zwierzęcego. Korytarzami ekologicznymi w gminie są doliny rzek Malechowskiej Strugi i Łopieniczki, tereny zalewowe pomiędzy Sianożętami a Ustroniem Morskim a także strefę brzegową wraz z pobliskimi lasami. Dla zachowania integracji i ciągłości obszarów o wysokich walorach przyrodniczych należy przede wszystkim utrzymywać ciągi obszarów o charakterze nie inwestycyjnym, w tym umożliwić powstawanie oraz chronić istniejące korytarze ekologiczne stanowiące drogę przepływu materii i energii oraz migracji organizmów, mając na uwadze przy tym możliwość ich lokalnego, regionalnego i ponadregionalnego znaczenia.

Na obszarach korytarzy ekologicznych zaleca się pozostawienie terenu w stanie nie naruszonym – naturalnym, na obszarach otwartych – rolniczych, prowadzenie wyłącznie gospodarki rolniczej, nie doprowadzając do zamknięć struktur przestrzennych, z kolei na obszarach leśnych (w szczególności ochronnych), nie prowadzenie gospodarki leśnej.

Podczas wprowadzania jakichkolwiek form zabudowy czy zagospodarowania terenu należy szczególną uwagę zwrócić na warunki gruntowo – wodne występujące w granicach opracowania. Na obszarze gminy hydroizobaty występują głównie na głębokości 1 – 2 m p.p.t. i dominują tu gliny zwałowe a w dolinach rzek Malechowska Struga i Łopieniczka piaski, żwiry i mady rzeczne. Takie podłoże może w znaczny sposób ograniczyć możliwość realizacji inwestycji budowlanych, a samo ich wprowadzenie winno być poprzedzone szczegółowymi badaniami warunków gruntowo – wodnych warunkującymi możliwości zabudowy.

W ramach predyspozycji przestrzennych wyznacza się w niniejszym opracowaniu następujące, podstawowe obszary predestynowane bądź nie do zainwestowania:

- podstawowe obszary predestynowane do lokalizacji funkcji mieszkaniowej i turystycznej,
- podstawowe obszary predestynowane do lokalizacji funkcji mieszkaniowej i siedliskowej,
- podstawowe obszary predestynowane do lokalizacji funkcji przemysłowej,
- główne obszary (nieleśne) niepredestynowane do zainwestowania.

Podstawowe obszary predestynowane do lokalizacji funkcji mieszkaniowej i turystycznej

Obszary te, z racji swego proponowanego profilu zlokalizowane są w północnej, przymorskiej części gminy i stanowią kontynuację bądź uzupełnienie istniejących rdzeni zabudowy przymorskich

miejsowości. W szczególności wskazuje się tu na możliwość rozwoju Ustronia Morskiego w kierunku południowym (do drogi wojewódzkiej) oraz uzupełnienie istniejącej tkanki Bagicza, Sianożęt i Wieniotowa.

Zwrócić należy jednak uwagę, że część z predestynowanych do zainwestowania na cele mieszkaniowe i turystyczne gruntów zlokalizowanych w Ustroniu Morskim, choć cenne pod względem przydatności rolniczej zostały w znacznej mierze przeznaczone już na cele nierolnicze, w ramach procedur uchwalania obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Podstawowe obszary predestynowane do lokalizacji funkcji mieszkaniowej i siedliskowej

Lokalizacja tych terenów – w południowej części gminy odzwierciedla rolniczy charakter miejscowości takich jak Kukinia, Kukinka czy Rusowo. W ramach działań rozwojowych wskazuje się tu przede wszystkim na lokalizację nowej zabudowy mieszkaniowej i siedliskowej (zagrodowej) w ramach rozrostu istniejących wiejskich struktur osadniczych i uzupełniania ich tkanek, nie dopuszczając przy tym do nadmiernego rozproszenia zabudowy.

Podstawowe obszary predestynowane do lokalizacji funkcji przemysłowej

Lokalizacji funkcji przemysłowej, która co prawda nie wyróżnia się znacząco na tle gminy, to z racji istniejących ciągów komunikacyjnych (w szczególności w oparciu o drogę ekspresową S-6) ma możliwość ekstensywnego rozwoju. Obszary o tej funkcji wskazuje się w pasie wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 165, pomiędzy tą drogą a linią kolejową (Ustronie Morskie – Sianożęty - Bagicz) oraz jako kompleks terenowy w rejonie węzła drogowego drogi ekspresowej S-6 – Kukinia-Kukinka.

Główne obszary (nieleśne) niepredestynowane do zainwestowania

Obszary te, wyznaczone poza obszarami leśnymi, w szczególności poza obszarami lasów ochronnych, na których występują odrębne ograniczenia w zainwestowaniu i zagospodarowaniu zostały wyznaczone w celu ochrony zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, a także stanowią konsekwencję analiz przestrzennych dla zasadności przeznaczania wybranych fragmentów gminy na cele inwestycyjne.

Jako obszary niepredestynowane do zainwestowania wskazuje się:

- obszar rolniczy położony we wschodniej części wsi Wieniotowo, w rejonie Łasińskich Łąk – wyznaczony w szczególności ze względu na potrzebę ochrony krajobrazu przyrodniczego, w tym utrzymania istniejących korytarzy ekologicznych oraz ochrony terenów rolnych o wysokich walorach bonitacyjnych,
- obszar szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczony pomiędzy sołectwem Sianożęty a Ustronie Morskie, dalej w kierunku zachodnim na terenach przyległych do południowej granicy istniejącej tkanki osadniczej Sianożętów, aż do wysokości lotniska Bagicz, częściowo z terenami sąsiednimi – wyznaczony w szczególności ze względu na potrzebę ochrony ładu przestrzennego, krajobrazu przyrodniczego, w tym utrzymania istniejących korytarzy ekologicznych oraz ochrony jakości i życia mieszkańców,

- obszar szczególnego zagrożenia powodzią wyznaczony wzdłuż Malechowskiej Strugi i sąsiadującymi z nią terenami – wyznaczony w szczególności ze względu na potrzebę ochrony ładu przestrzennego, krajobrazu przyrodniczego, w tym utrzymania istniejących korytarzy ekologicznych oraz ochrony jakości i życia mieszkańców,
- obszar rolniczy położony w południowej części wsi Bagicz, pomiędzy linia kolejową a terenami Kołobrzeskiego Lasu – wyznaczony w szczególności ze względu na potrzebę ochrony krajobrazu przyrodniczego oraz ochrony terenów rolnych o wysokich walorach bonitacyjnych,
- obszar rolniczy położony we wschodniej części wsi Gwizd, przy granicy gminy, w rejonie lokalizacji turbin wiatrowych, sieci elektroenergetycznych wysokich i średnich napięć oraz drogi krajowej, drogi wojewódzkiej i linii kolejowej – wyznaczony w szczególności ze względu na potrzebę ochrony ładu przestrzennego oraz ochrony jakości i życia mieszkańców, a także z uwagi na niską zasadność dopuszczenia zabudowy w tej części gminy – oderwanie od istniejących struktur zabudowy, nierozwinięta sieć komunikacji drogowej i infrastruktury technicznej,
- obszar rolniczy położony we północnej części wsi Rusowo – na północ od terenów drogi ekspresowej S-6 – wyznaczony w szczególności ze względu na potrzebę ochrony jakości i życia mieszkańców, a także z uwagi na niską zasadność dopuszczenia zabudowy w tej części gminy – oddziaływanie drogi ekspresowej oraz przerwanie przez ten ciąg komunikacyjny podstawowych struktur przestrzennych,
- obszar rolniczy wraz z historycznym założeniem pałacowo-parkowym położony w południowo-wschodniej części wsi Rusowo – wyznaczony w szczególności ze względu na potrzebę ochrony krajobrazu przyrodniczego i kulturowego, a także z uwagi na występowanie (istniejących jak i projektowanych) licznych obszarów i obiektów prawnie chronionych, ponadto obszar ten wykazuje niską zasadność dopuszczenia zabudowy – oderwanie od istniejących struktur zabudowy, nierozwinięta sieć komunikacji drogowej i infrastruktury technicznej.